

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 43 (2902) 2005 OCTOBER-SPALIS 25 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@pathcom.com • Nr. kaina - \$1

Žvakutes uždegant

Nuo lapkričio iki lapkričio, rodos, tiek daug dienų, o Vėlinės - tarsi viena būtų, čia tik buvo - ir vėl. Sparčiai bėga tas laikas. Susitikę žmonės vieni kitiems apie tai kalba, praneš lyg kokią naujieną...

YPAČ vyresnieji, pasimetę senatvėse, kurių jau nebe viena, nes niekas nebesusigauja, kada kas senas, ar jau senas, ar dar tik senstantis? Nebeaiškūs tapo tie ilgaamžiai. O vis tik jų gretos smarkiai retėja, ir tarp didžiųjų (tikrųjų) Vėlinių kone kas savaitę vis tos "mažosios" įsiterpia. Mat amžinybėn iškeliavusio artimiesiems ta netektis išspaudžia širdin labiau nei Vėlinių rimtis, tada, kai tik iš šalies žiūrim į kitus ar atliekam tai rimčiai skirtas apeigas, ar kai uždegam žvakutes ant mylimųjų kapo. Tos "mažosios" Vėlinės per daugiau kaip 50 metų išeivijoje tikriausiai palietė kiekvieną šeimą, kurios palikuonys laukia savo eilės ir dairo, kur bus ta jiems skirta vieta amžinajam poilsiui? Kanados, ypač Toronto, Mississaugos bei kitų artimesnių vietovių lietuviai, kaip kokia užsitaravusi išimtis, tvirtina esą laimingi turėdami savą vietą - Šv. Jono lietuvių kapines Anapilio sodyboje, Mississaugoje, ON. Tai iš tikrųjų vieta sava, dažnai lankoma tautiečių, puošiama, gerai prižiūrima. O tų kapinių niekada nematę reiskia susižavėjimą įdomiais, meniškais paminklais, vasaros metu žydinčiais antkapiais, stebisi ir atsiradusiu Kryžių kalneliu bei didinga koplyčia. O vis dėlto ir atsidusti čia ne vienam tenka - juk tiek daug giminių, draugų, pažįstamų šitoje ramioje vietoje. Dar kiek - ir jau keturis tūkstančius narių turės šita mirusiųjų bendruomenė. Ją prisiminti ir už mirusius pasimelsti, didžiąsias Vėlines švęsti čia kasmet susirenka šimtai žmonių į tą vadinamą rudeninę Kapinių lankymo dieną. Susirenka ir ne vienas pagalvoja, kur reikėtų rinktis ir Vėlines švęsti, jei tos savosios vietos nebūtų?

VĖLINIŲ išvakarėse žvakutes uždegant, šiemet Kanados lietuviams reikėtų ypatingai prisiminti prieš 25 metus mus palikusį a.a. kunigą kleboną Petrą Ažubalį, Anapilio sodybos ir Šv. Jono lietuvių kapinių įsteigėją, čia pat besilinsintį po didelių darbų, kokius įveikti ne kiekvienas įstengtų ar norėtų. Velionis klebonas buvo retas išeivijos veikėjas, sugebėjęs gyventi dabartimi, bet nuolat matęs ateitį ir dėl jos dirbęs. Jis buvo praktiško mąstymo žmogus, visada tikėjęs ekonominio pagrindo reikalingumu lietuviškai veiklai plėsti ir to atkakliai siekęs. Vadovavimas didelei parapijai, įvairių sumanymų vykdymai bei jų priežiūra, šakota veikla lietuviybės išlaikymo dirvonuose, nuolatinis skubėjimas nuo vieno užsiėmimo prie kito, nebeturint laiko nei poilsiui, nei ilgesnėm atostogom alino velionies sveikatą, pagaliau ją ir visai palaužė - 1980 m. liepos 12 d. Anapilio įsteigėjas staiga mirė. Amžino atilsio kunigas klebonas Petras Ažubalis gimė 1918 m. vasario 10 d. Mielaišių kaime, Papilio valsč., Biržų apskr. Kunigu iššventintas 1942 metais. Į Kanadą atvyko 1947 m. Po vienerių metų jau buvo paskirtas Šv. Jono Kr. lietuvių parapijos Toronte klebonu. Nuo tada ir prasidėjo velionies darbuotė, įsiamžinusi nepakartojamu pavyzdžiu, ką gali padaryti vienas žmogus. Pažymėtina: 1953 m. perstatė šventovę, 1956 m. įsteigė Gerojo Ganytojo stovyklavietę jaunimui, 1960 m. - pirmąsias Kanadoje lietuvių kapines. O kur dar šimtai kitų darbų Bendruomenėje, švietime bei šalpos organizacijose. Viskas, kas jo padaryta, šiandien gražiai gyvuoja ir tikriausiai dar ilgai gyvuos. To tik galima palinkėti ir skatinti jaunąsias kartas, kad linkėjimai išsipildytų. Č.S.

Laisvės ugnis - ateities kartoms

Didelis sąskrydis prie Maironio apdainuotos Dubysos

ANTANINA
URMANAVIČIENĖ

Gilia tradicija tapo kiekvienų metų rugpjūčio mėnesio pirmą šeštadienį rengti politkalinių, tremtinių, partizanų sąskrydį prie Maironio numylėtos ir apdainuotos Dubysos.

2005 metų rugpjūčio 6 dieną jau penkioliktąjį kartą susirinko iš visos Lietuvos politiniai kaliniai, tremtiniai, partizanai, ryšininkai, artimieji, bendraminčiai į sąskrydį "Laisvės ugnis - ateities kartoms".

Į iškilmingą renginį Dubysos slėnyje atvyko svečiai (dauguma jų savo šalies) - laisvės kovotojai iš Latvijos, Estijos, Suomijos, Lenkijos, Moldovos, Ukrainos ir kitų šalių.

Gera žinoma takelis Ariogalon iš Alytaus kalėjimų, tremties, gulagų kančias iškenčėjusiems, okupacijai pasipriešinusiems, laisvės kovose dalyvavusiems.

Ši didžioji, istorinės reikšmės šventė prasidėjo šv. Mišiomis Ariogalos šventovėje. Jas aukojo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, kuriam taip pat buvo lemta išgyventi karčiąją politkalinio ir tremtinio dalį.

Prieš altorių iškilmingai išsirikiavo jauni, gražūs, pasitempę Lietuvos kariūnai, su vėliavomis politkaliniai, tremtiniai. Šviesa, viltinga švyturio ugnim žibėjo ir švietė kartu su tremtiniais, partizanais kentėjusi, niekinta ir prievartauta mūsų Tėvynė.

Susitelkusi, susimąsčiusi, gili tylos apgaubta, didelė žmonių minia klausėsi arkivyskupo S. Tamkevičiaus pamokslą, nuplūkdžiusio klausytojų mintis skausmingų prisiminimų jūron. Igarka, Laptevų jūra, paskui įklimpę giliuose Sibiro sniegyuose, kalėjimai, barakai, alkani sušalę kūnai, bekryžiai kapai, Lietuvos partizanų - miško brolelių kančios, žūtys, išniekinimai ir jokio ginklo rūšim nenugalimas laisvės troškimas. Vėliau Romo Kalantos gyvasis deglas švystelėjo, primindamas, kad laisvės troškimo ugnies okupaciniu metu Lietuvoje

Ariogaloje prie paminklo žuvusiems laisvės kovotojams dedamos gėlės
Ntr. autorės

18 šimt. patranka savo salvėmis pagerbė Lietuvą Tėvyne, Lietuvos partizanų, politkalinių, tremtinių ir Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų
Ntr. autorės

neužgesino. Paskui Kovo 11-osios stebuklas, kurį reikėjo apginti kraupia, kruvinąją Sausio 13-ąją.

Po šv. Mišių, pasibaigusių Lietuvos valstybės himnu šventoriuje prie paženklintų kovos, įkalinimų, tremties vietų būrėsi sąskrydžio dalyviai. Susitikusių akyse blizgėjo jaudulio liudininkės - ašaros.

Pirmąjį išpūdingą susitiki-

mą šventoriuje dalyviai tęsė eisenoje nuo šventovės į Dubysos slėnį. Atvykę su nėgalia į slėnį buvo nuvežti specialiu transportu.

Išpūdingas sąskrydžio momentas - jaunimo ugnies atnešimas, simbolizuojantis Laisvės ugnį, kuri turės degti ateities kartos širdyse.

Nukelta į 5-tą psl.

Šiame numeryje

- Laisvės ugnis - ateities kartoms - 1,5 psl.
- Lietuvių ir prūsų pėdsakai (tęsinys) - 2 psl.
- Kitus drąsine vadai - 3,4 psl.
- Pasilikot jauni, dainoje amžini - 4 psl.
- Lietuvių dienos Los Angeles - 6 psl.
- Klaidžiojusios poetės sukaktis - 8 psl.
- Smagus renginys - 8 psl.
- Gyvenkime su muzika - 9 psl.
- Kultūrinė Bendruomenės veikla - 10 psl.
- Tautinio šokio judesys... - 11 psl.
- Be saulės buvo tavo dienos... - 14 psl.

2005-ųjų metų sąskrydis "Laisvės ugnis - ateities kartoms" Ariogaloje

Ntr. autorės

Tautinio šokio judesy...

Prie Jadvygos Matulaitienės mirties pranešimo

ALFONSAS NAKAS

Jadvyga Meiliūnaitė-Matulaitienė, viena iš pastūzinio didžiausių išeivijos lietuvių tautinių šokių žinovų bei puoselėtojų, mirė 2005 m. rugpjūčio 11-tą. Išsamų jos nekrologą parašė jai lygi kolegė Genovaitė Breichmanienė (žiūr. TŽ 2005.IX.6 ir *Draugo* II d., 2005.IX.10). Ji išryškino velionės asmenį ir asmenybę. Prie nekrologo nieko neturėčiau pridėti, nebent pastebėti, kad, trumpai Niujorke gyvenęs, mano sūnus Jonas buvo įsuktas į velionės šokėjų ratą.

Mane ypač sujaudino ir daug atsiminimų sukėlė J.M.M. mirties pranešimas, paskelbtas *Draugo* 2005.VIII.19 laidoje. Pranešimo viršuje išspausdintos šios dvi eilutės:

*Tautinio šokio judesy,
Tėvyne, mums gyva esi!*

Vaje! Tai mano šūkis, taip lengvai sugalvo-
tas Aštuntajai t.š. šventei, vykusiai Hamiltone
1988.VII.3. Mano šūkis po 17-kos metų! Ne-
daugelio žinotas, kad tai mano kūrinėlis, beveik
visų pamirštas. Ir štai jis prisimintas didžiosios
tautinių šokių žinovės išėjimą į amžinybę skel-
biant...

Skaičiau jį sau keliolika kartų. Atmintin
pamažu ėmė grįžti 1988-jų vasara, jos lietu-
viškieji įvykiai. Imu į rankas *Aštuntosios šventės*
leidinį, sklaidau savo dienoraščio puslapius. Į
rengėjų ratą mane buvo įspęs brangus bičiulis
ir kolega Kazys Mileris (dabar jau amžiny-
bėje); jis mat buvo tos šventės spaudos ryšininkas.
Paštu tarp Kanados ir JAV blogai veikiant,
Kazio "įsakymus" priiminėjau telefonu ir juos
vykdžiau, rašinėju ir kelis laikraščius artė-
jančios šventės temomis.

Šventei labai priartėjus, red. Česlovui Sen-
kevičiui šventės leidinį ruošti baigiant, kažkas
ten Hamiltone sugalvojo, kad reikia šventę
įprasminėti koku skambiu šūkiu. Dienoraštyje
neradau, kurią pavasario dieną ir kuris iš ren-
gėjų mane telefonu pakvietė šūkiu konkurse
dalyvauti ir priminė, kad laiko mažai belikę,
prašė paskubėti. Spėju, kad mane kvietė K.
Mileris ar G. Breichmanienė. Prisimenu, kad
per porą valandų "nusikalčiau" tris šūkius, bet
tik du padiktavau telefonu ir išsiunčiau paštu.
Už poros dienų, turbūt po kokio posėdžio,

paštu išsiųstų šūkių nė negavę, rengėjai man,
irgi telefonu pranešė, kad "konkursą laimėjau",
ir būtent su šūkiu *Tautinio šokio judesy, / Tėvyne,
mums gyva esi!*. Taisyklingai kirčiuojant žodį
"tau-ti-nio", o ne "tau-tinio", kaip daugelis t.š.
švenčių rengėjų kirčiuoja, mano šūkis buvo
labai sklandus.

Deja, tas šūkių konkursas mane buvo labai
nuvylęs! Šventės leidinio pirmame puslapyje,
kurio viršutiniam kampe yra tik keli petitu
spausdinti žodžiai ir "riebūs" juodi "VIII", tuš-
čiam lapo vidury, vėl petitu – mano šūkis (dabar
tą tekstą begaliu įžiūrėti tik su lupa). Pačiame
paskutiniame leidinio puslapyje, tarp kitų leidi-
nio redaktoriaus padėkų, yra ir ši: "Ačiū Alf.
Nakui – šventės šūkių autoriui". Va, kada "pa-
saulis" sužinojo, kas to šūkių autorius, jeigu
"pasaulis" turėjo kantrybės 232 albuminio for-
mato puslapių leidinį iki galo pervartyti. Tiesa,
jis ant kokios juostos žiūrovams "švietė" iš ko-
liziejaus padangių tą nuostabią 1988 metų
liepos popietę, bet nepamenu, ar kas viešai juo
tada pasigrožė...

Mano anų dienų dienoraščio pora pus-
lapių mirga šventės kai kurių rengėjų bei
dalyvių pavardėmis, vardais bei ryškesniais
ispūdžiais. Bet visa tai *Tėviškės žiburio*use
dideliu reportažu esu aprašęs.

Ir štai mano šūkis didžiosios t. šokių meni-
ninkės mirties pranešime! Labai norėčiau suži-
noti, kas tą mano šūkį tokiai liūdnei progai pa-
rinko? Norėčiau tikėti, kad, į amžinybę ruošda-
masi, artimiesiems šūkį padiktavo, ar padekla-
mavo pati velionė. O veikiausiai šiuo mikros-
kopiniu, visų pamirštu 17-kos metų šūkiu žinią
apie motinos išėjimą papuošė mylinti duktė.
Na, tai tik spėjimai, reikalingi atsakymo. Bet
kaip gi nesididžiuoti, kad šūkis sulaukė dėme-
sio didžiosios mūsų tautinių šokių veikėjos
iškeliavimo metu...

P.S. žinyne *JAV lietuviai*, mano biografijoje,
įrašyta, kad aš redagavau VIII T. šokių šventės
leidinį, kai iš tikrųjų mano buvo suredaguotas
VII šventės leidinys. Patikrinęs *JAV lietuviai* re-
dakcijai pasiūstos biografijos kopiją, radau,
kad klaida padaryta mano paties. Šia proga už
klaidą atsiprašau VIII T. š. šventės leidinio
redaktorių Česlovą Senkevičių ir *JAV lietuviai*
redakciją.

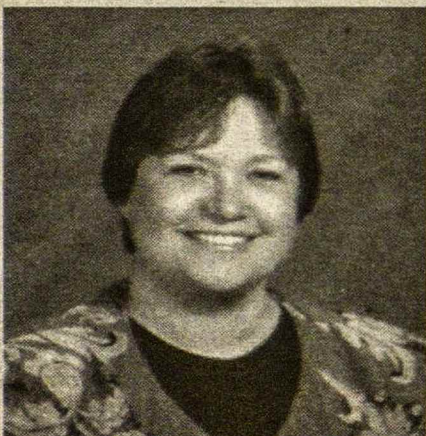
Ir vienaip, ir antraip

L. STANKEVIČIUS

- Geriau nepradėti, negu ką pradėjus nebaigti. Tik nesusakykite to tinginiui.
- Su daina darbas sparčiau eina. Bet tik pa-
bandyk darbe dainuoti!
- Jaunas tinginias, senas ubagausi. Nebent
gausi gerą palikimą.
- Kepti karveliai į gerklę neskrenda. Tai visa
laimė, nes kitaip galėtum užspringti.
- Gyvenam ne kaip norim, bet kaip galim. O
vis dėlto daug žmonių gyvena kaip nori.

- Amerikietis turi daugiau dolerių negu proto.
Tą gali pasakyti tik tas, kuris nėra buvęs Amerikoje.
- Gera prekė pati save giria. Tai kodėl yra tiek
daug reklamų?
- Kas rytoj bus, niekas nežino. Tik meteo-
rologijos stotis.
- Laikas brangesnis už pinigus. Bet tie, kurie
nedirba ir turi daug laiko, neturi pinigų.
- Liežuvių turėdamas atrasi kelią. Nebent bū-
tum paklydęs Kinijoje.
- Ligoninui mirus, nebereikia žolių. Bet gėlių.
- Linksmam gyvenimui, ilgai nepasensi. Tai kodėl
kita patarlė sako: "Linksmumas trumpai, liūdnu-
mas – ilgai".

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.

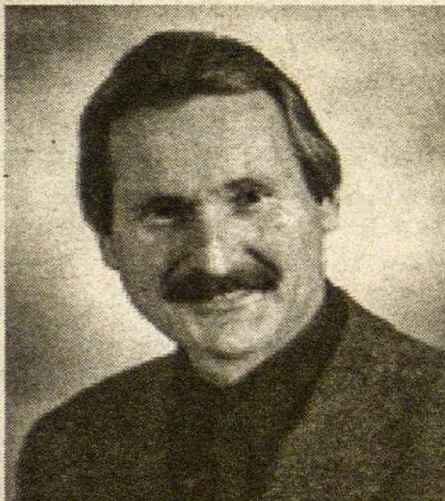
Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Sutton GROUP

ANTANAS GENYS

"Jūsų nekilnojamo turto
aptarnavimas nuo 1981"

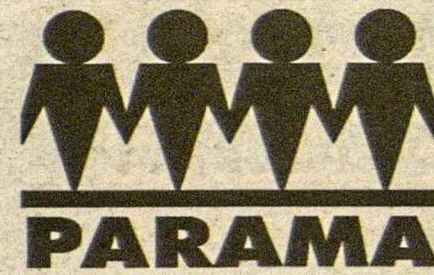
PIRKIMAS ir PARDAVIMAS
PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 138 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

1.00% Taupomoji sąskaita
iki 1.00% kasd. palūk. čekių sąsk.
1.10% už 30-89 d. term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius
1.30% už 180-269 d. term. ind.
1.30% už 270-364 d. term. ind.
1.75% už 1 m. term. indėlius
2.05% už 2 m. term. indėlius
2.30% už 3 m. term. indėlius
2.40% už 4 m. term. indėlius
2.90% už 5 m. term. indėlius
2.25% 1 m. "Cashable" GIC (min. \$75,000)
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
2.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.20% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.20% už 4 m. GIC invest. pažym.
3.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% RRSP & RRIF (variable)
2.75% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
2.75% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
3.45% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
3.45% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
3.50% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
2.50% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.50% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas
nuo5.50%
už nekilnojamo turto
paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nuosimčiu
(fixed rate)
1 metų4.25%
2 metų4.70%
3 metų5.00%
4 metų5.10%
5 metų5.30%
- su keičiamu
nuosimčiu4.50%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgicinius iki 95%
įkainoto turto
- riboto kredito paskolas
(Line of Credit)
- komercinius mortgicinius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)

KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IESKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS

Pirmad., antradi. ir trečiadi. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtadi. ir penktadi. nuo 9 v.r. - 8 v.v.
LN skyriuje - penktadi. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštadi. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

Galvojat parduoti ar sužinoti
Jūsų nuosavybės vertę, veltui
įvertinsiu be jokių įsipareigoji-
mų. Mielai ir sąžiningai patar-
nausiu surasti Jums tinkamą
namą ar "condominium".

SKAMBINKITE

**TEODORUI
STANULIUI, B.A.**
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.

Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802

E-mail: tevzib@pathcom.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760. LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$50, rėmėjo - \$60, garbės - \$70. Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$60. Amerikoj - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.

Subscriptions: regular - \$50, patron - \$60, sponsor - \$70 per year. Airmail overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Švč. Mergelės Marijos Gimimo didieji atleidai, vadinami Šilinė, vyko rugsėjo 8-15 d.d. Šiluvoje. Pagrindinė šių metų atleidų maldų intencija buvo krikščioniškojo ir pilietinio sąmoningumo kėlimas. Atleidų išvakarėse maldininkai vyko į Šiluvą padėkai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Bazilikoje Mišioms vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, kuris pamokslė pranešė maldininkams apie pradedamą pasirengimą jubi-

liejams – 2007 m. bus 550 metų nuo pirmosios Šiluvos šventovės pastatymo, o 2008 m. bus Švč. Mergelės Marijos apsišvičimo Šiluvoje 400-metis. Atlaidų metu melstasi už kariuomenę bei kovotojus už laisvę, policijos, teisėtvarkos darbuotojus bei nuteistuosius, už vaikus, jaunimą ir šeimas, už kunigus, vienuolius, politikus, valdininkus, žiniasklaidininkus, darbininkus, ūkininkus, verslininkus, medicinos darbuotojus, ligonius, šeimas ir vienišuosius. Atlaidų programa ir pamokslai paskelbti interneto tinklalapyje www.siluva.lt.

Vilniaus jėzuitų gimnazija, minėdama savo atkūrimo dešimtmetį, rugsėjo 9-10 d.d. surengė tarptautinę mokslinę konferenciją "Jėzuitų švietimas: praeitis ir dabartis". Jos tikslas – atkreipti visuomenės dėmesį į jėzuitų švietimo ypatumus bei jų svarbą šiandieniniame Lietuvos kontekste. Pagrindinis konferencijos klausimas: "Ar mokykla, vertinama atsileipti į vartotojiškosios visuomenės poreikius, šiandien gali išugdyti visapusišką – dvasinę, intelektualią, gebančią prisiimti vertybinius išpareigojimus, pasirengusią tarnauti kitiems – asmenybę?" Konferencija pradėta trumpais gimnazijos atkūrimo istorijos skaitymais. Įvadinis žodžius tarė garbės svečias

kard. Audrys Juozas Bačkis ir Lietuvos bei Latvijos jėzuitų provinciolas kun. A. Gudaitis, SJ. Istorinę apžvalgą skaitė kun. A. Saulaitis, SJ, ir dr. L. Jovaiša. Kiti paskaitininkai kalbėjo apie jėzuitų mokslo įstaigų pasaulinį tinklą 69 pasaulio valstybėse, mokytojo rengimo principus, Ignaco pedagoginę paradigmą, vertybinių ugdymą gimnazijoje. Iškilmingoms Mišioms vadovavo kard. A.J. Bačkis, po Mišių koncertavo gimnazijos choras, vadovaujamas L. Aba-

Dievo tarnaitės Barbaros Umiastauskaitės (Žagarė) beatifikacijos bylos procesas pradėtas rugsėjo 24 d. Šiaulių katedroje. Procesui vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, paskirti tribunolo nariai: teisingumo delegatu – kun. Egidijus Venckus, teisingumo gynėju – kun. Saulius Paliūnas, notaru – kun. Tomas Kedušis, vicepostulatoriumi – kun. K. Ambrasas, SJ, postulatoriumi – Romoje studijuojantis kun. Evaldas Alūza. Barbara buvo stambių Žagarės dvarininkų duktė, gimusi 1628 m. Motina prieš ankstyvą mirtį spėjo jai iškiepyti meilę Dievui. Ji vėliau turėjo slėpti savo pamaldumą augdama tėvo ir pamotės netikinčioje šeimoje. Mirė 1648 m. Jos kūnas laikėsi nesuiręs, net per gaisrus nesudegęs. Palaidojimo vietoje buvo rengiamos šventės, caro laikais kapavietė buvo užmūryta, tačiau tikintieji vis ėjo jos lankyti. Ne kartą išniekinti 1963 m. palaikai dingę. Prie senosios Žagarės šventovės Šv. Barbaros vardu įrengto altoriaus nuo 1833 m. buvo registruoti stebuklingi pagijimai. Šiuo metu yra žinomi 87 stebuklai.

Trečiasis maldininkų žygis iš Kryžių kalno į Šiluvą vyko rugsėjo 9-11 d.d. Per tūkstantį maldininkų, kuriuos lydėjo Šiaulių vyskupas E. Bartulis, keliavo beveik 70 km, pasikeisdami nešę kryžių ir baltą Švč. Mergelės Marijos su kūdikiu statulėlę. Žygis – tai auka už jaunimą, kad jis atgimtų, gyventų ir džiaugtųsi be nuodėmės ir blogio. Nakvyne, maitinimu, keliauninkų saugumu rūpinosi Lietuvos kariuomenė. Maldininkams pasiekus Šiluvą, Mišias aukėjo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila.

Lietuvių ir prūsų pėdsakai

DR. ALGIRDAS MATULEVIČIUS

Tęsinys iš 42 nr.

Bažnyčios kapinėse palaidoti poeto žmona ir brolis Mykolas, paveldėjęs tėvų ūkį Lazdynėliuose ir senatvėje apsigyvenęs Tolminkiemyje. 1967 m., po ilgų ieškojimų, svarstymų bei spėliojimų, vilniečių mokslininkų surasta paties poemos *Metai* autoriaus kapas netoli altoriaus. Palaikai perlaidoti bažnyčios rūsyje po altoriumi įrengtoje kriptoje. Taip reikėtų ieškoti ir Martyno Mažvydo, pirmosios lietuviškos knygos *Katekizmas* (1547 m. Karaliaučiuje) autoriaus, palaikų buvusioje bažnyčioje Ragainėje. Minint K. Donelaičio 250-metį priešais bažnyčios fasadą 1964 m. pastatytas memorialinis akmuo (autorius archit. Sigitas Lasavickas).

K. Donelaičio laikų mūrinės mokyklos pastato vietoje išlikęs XIX a. II pusėje pastatytos mokyklos pastatas. Tačiau pati Tolminkiemio gyvenvietė vis labiau nyksta. Įamžintas lietuvių pasaulietinės poezijos genijaus atminimas jo tėviškėje *Lazdynėliuose* (*Lasdinehlen*) netoli Gumbinės. Po daugelio metų jų vieta nustatyta 1989 m., lietuvių tyrinėtojams dr. Napoleonui Kitkauskui, prof. Albinui Jovaišai, Sigitui Lasavickui padėjus Gusevo (Gumbinės) vidurinės mokyklos istorijos mokytojai Aleksandrui Ivanovui. Jis turėjo senų vokiškų tikslų žemėlapių. Iki tol klaidingai manyta, kad Narpagalių dvarelyje, netoli tikrųjų Lazdynėlių. 1989 m., minint K. Donelaičio 275-ąsias gimimo metines, tame plote, kuriame stovėjo Kristijono senelio Anso ir tėvo Kristupo sodyba, kur gimė Kristijono broliai ir seserys, greta buvo Lazdynėlių dvaro pastatai (po karo sunaikintos kapinės, viskas sugriauta, telikę pastatų pamatai, kudra), dr. N. Kitkausko iniciatyva iš Lietuvos suvažiavę pasodinome 275 ažuoliukus. Dabar Donelaičio ažuolynas žaliuoja, bet neprižiūrimas (daug medžių išdžiūvo, beliko, berods, gerokai mažiau 200), dažniausiai aplinka (kaip stepėje, praeiti sunku) tvarkoma pavasarine talka (kaip ir Tolminkiemyje). Galėtų geriau rūpintis Gumbinės ir Stalupėnų lietuvių bendruomenės, jų draugijos. Minint poeto 280-ąsias gimimo metines, 1994 m. jam ažuolyno pakraštyje dr. N. Kitkausko ir kitų rūpesčiu pastatytas atminimo akmuo (užrašas lietuvių ir rusų kalbomis). Tačiau yra jau atluptų postamento plytelių. Donelaičių giminės žmonių buvo dvarininkų, malūnų savininkų, amatininkų, gimė arba gyveno, ėjo aukštas pareigas Gumbinėje, Darkiemyje, Įsrutyje, Karaliaučiuje, o taip pat už Prūsijos bei Mažosios Lietuvos ribų.

Į pietus nuo Tolminkiemio plyti **Romintės** (**Ramintos**) didžiulė giria, besidriekianti iki Senprūsių (dabar – Mozūrų) didžiųjų ežerų – per sūdvių ir galindų žemes. Girioje medžiojo Vokiečių ordino didieji magistras, maršalai, vėliau Prūsijos kunigaikščiai, karaliai, Vokietijos imperatoriai, feldmaršalai. Jiems buvo pastatyti medžioklės rūmai *Jagdbude* (nebeliko). Tarpukaryje savo vilą (teliko pamatai ir gražiomis plytelėmis išklotas kelias per girią) turėjo Hermannas Göringas.

Girioje išikūrusios **Didžiosios Romintės** (*Groß Rominten*; *Krasnolesje*) gyvenvietėje per Septynmetį karą (1757–1763) nuo Rusijos kariuomenės slapstėsi K. Donelaitis su parapijiečiais, čia lietuvininkams sakė pamokslus jų gimtąja kalba. Prieš keliolika metų stovėjo apgriuvusios bažnyčios be stogo sienos. Apleistame I pasauliniame kare žuvusiems paminkle yra ir mažlietuvių pavardžių. Išliko dalis vertingos senamiesčio architektūros **Darkiemyje** (*Darkehmen*; *Oziorsk*), esančio M. Lietuvos pietuose, buvusioje Nadruvoje. Čia yra Patrimpo, javų ir karo sėkmės dievo, kalnas – baltų šventvietė. Tarpukaryje vokiečiams pastačius pieninę (veikia ir dabar) buvo nukasta dalis alkavietės. Bažnyčia, kurioje lietuviškus pa-

mokslus (buvo sakomi iki 1890 m.) 1783–1795 m. sakė K.W. Glogau, XIX a. II pusėje klaipėdiškis R.A. Zippellis, lietuvininkų teisių gynėjas E. Gud-das, sovietmečiu buvo apleista (dabar šiek tiek restauruojama), kapinėse padaryti daržai.

Prie Darkiemio, Menturių durpyne, XX a. pradžioje rasta Žiedmaro (Cedmaro; vok. *Zed-mar*; *Serovo*) akmens ir žalvario amžiaus gyvenviečių. Netoli Darkiemio, **Beiniūnuose** (*Beynuhnen*; *Černyševka*), stovėjo garsūs muziejinėmis vertybėmis Prūsijos didikų Fahrenheidų dvaro rūmai. Po II pasaulinio karo rūmai sudeginti ir nugriauti, meno vertybės išgrobstytos.

Trempuose (*Trempen*; *Novostrojevo*) palaidoti ypač lietuvių kalbos mokslui nusipelnę Jokūbas Brodovskis (1713–1744 m. precentoriavo) ir Gottfriedas Ostermejeris (kunigavo 1752–1800 m.), tačiau bažnyčios net pamatų nelikę; kur ji stovėjo, kur kapinės galima numanyti tik iš senų medžių.

Stalupėnuose (*Stallupöhnen*; *Nesterov*), kuriuose kantoriumi ir mokyklos rektoriumi dirbo Kristijonas Donelaitis, bažnyčia (manoma, stovėjo prieš dab. sovietinių karių memorialą; yra pamatų liekanų) sovietmečiu buvo sugriauta, pats miestas apnaikintas per II pasaulinį karą ir niokojamas toliau. Baigiama griauti **Eitkūnų** (*Eydkuhnen*; *Černyševskoje*) bažnyčia. Kybartietės pedagogės Aldonos Skaunienės pastangomis nuo 1961 m. per 30 m. rusiškoje mokykloje veikė vienišos Kaliningrado srityje lietuviškos pradinės klasės. **Gumbinės** (*Gumbinnen*; *Gusev*) evangelikų liuteronų (Senamiesčio) bažnyčioje (pastatyta 1545 ar 1550 m.) 1714 m. pakrikštytas K. Donelaitis. Vietoj griuvančios 1720 m. pastatyta nauja. Ši ir reformatų (past. 1739 m.) bažnyčios nugriautos sovietmečiu, o per karą ir po jo – didesnė senamiesčio dalis. Gumbinėje 1672–1708 m. kunigavo Michaelis Mörlinas, polemikoje paskelbęs šūkį pašalinti iš lietuviškų raštų germanizmus bei polonizmus, su lietuviais kalbėti tik jų gimtąja šnektą. Atkurta 1752 m. statyta Zalcburgiečių bažnyčia (vidų puošia vitražai, vaizduoja zalcburgiečių iš Austrijos atsikėlimą į Mažąją Lietuvą XVIII a. I pusėje), sovietmečiu paversta mašinų remonto įmone. Remiant Vokietijos religinės organizacijos XX a. pačioje pabaigoje atstatyta ir atšventinta.

Vienuolyne įkurtas Zalcburgiečių dekanato – religinis ir kultūrinis – centras. Gumbinė – svarbus Prūsijos miestas: 1736–1945 m. veikė Gumbinės (Lietuvos) karo ir domenų rūmai (dabar – tik likučiai), administravę 1736–1818 m. Lietuvos departamentą (apėmė didžiąją dalį Mažosios Lietuvos ir Mozūriją), 1818–1945 m. – Gumbinės apygardą. Gumbinė XVIII a. buvo didžiosios vokiškos kolonizacijos centras, vienas pagrindinių germanizacijos židinių.

Minint K. Donelaičio gimimo 290-ąsias metines Gusevo (Gumbinės) miesto gyventojų Richardo Majerio iniciatyva 2004 m. įžymiajam lietuvininkų dainiui humanistui miesto centre 2004 m. iškilmingai atidengtas paminklas (skulptoriai V. Chalej ir N. Tiščenko). Dalyvavo Gusevo valdžia ir Lietuvos delegacija. Tai geras pavyzdys, paskata visiems Kaliningrado srities gyventojams gerbti praeitį, mylėti žemę, kurioje gyvena. Tai tartum atsvara Lenino skulptūrai, pastatytai ant pjedestalo, ant kurio stovėjo Mažosios Lietuvos kolonizatoriaus ir reformatoriaus Prūsijos karaliaus Friedricho Vilhelmo I skulptūra.

Tarp Gumbinės ir Stalupėnų yra **Katinava**, arba **Katava**, **Katniava** (*Kattenau*; *Zavety*). Čia gimė lietuvių rašytojas ugdytojas: 1675 m. Pilypas Ruigys, apie 1684 m. Johanas Schulzas. XVIII a. lietuviškus pamokslus sakė t.p. literatūrai nusipelnę Jonas Kleinas, Ernestas Dietzelius, Theophilas Schultzas, XIX a. II pusėje – Christophas

Pohlis. Bažnyčia apie 1990–1991 m. nugriauta; beveik nieko neliko. Katinavoje yra piliakalnis, manoma, čia buvusi baltų šventykla Romuva (Romovė) – apylinkėse yra su baltų mitologija susijusių vietovardžių: *Romanupių* ir *Sventakiemio* kaimai, *Romuvos* upelis (dr. Rimantas Matulis). Remiantis tokiais Romovės (veikia – alkavietės) požymiais, jų yra, anot dr. Jurgio Mališausko, Tolminkiemyje: pro gyvenvietę teka *Šventainė*, netoliese *Didžiųjų Šventiškių*, *Ožininkų* (pagonyš savo dievams aukoję ožį) kaimai. Pats Tolminkiemis, O. Barkovskio ir V. Pėteraičio teigimu, iki 1554 m. vadinosi **Didžioji Šventoji** (*Große Swentay*).

Stalupėnų šventovė, kurioje kantoriavo K. Donelaitis

Ntr. iš *Mažosios Lietuvos kultūros pėdsakai*

(Bus daugiau)

Kitus drąsinę vadai

Kunigas Alfonsas Lipniūnas ir kunigas Stasys Yla

PILYPAS NARUTIS-ŽUKAUSKAS

Su kun. Alfonsu Lipniūnu susitikau pirmą kartą Panevėžyje 1930 m. Ir teisingiau reiktų sakyti, kad ne aš su kun. Alf. Lipniūnu, o jis su manim susipažino.

Buvo mokslų metų pradžia, pirmosios įstoimo į gimnaziją dienos, kurios visada yra išpūdingos. Pereinant iš pradžios mokyklos į gimnaziją pasikeičia draugai. Bet vienas draugas, Jonas Bartkus, taip pat kaip ir miestietis, kartu įstojo į gimnaziją, tad abu ir glaudėmės viens prie kito. Dar nebuvom pamokomis apkrauti. Buvo gražus rudens oras. Jie parodė man kamuolį ir išėjom futbolą pažaisiti. O tai buvo anuomet pats įdomiausias žaidimas. Bet, klausiu jį, kur jis gavo kamuolį. Atsakė – iš katedros klebonijos.

Pažaidėm ir jis nubėgo atiduoti kamuolio į kleboniją. Klausiau jį, o kaip galima kamuolį gauti. Jis pamokė: klebonijoje yra toks jaunas kunigas ir jis duoda kamuolį kada tik nori tik reikia nueiti ir jį paprašyti... Taip mes, kai tik oras gražus, eidavom paspardyti futbolą Panevėžyje prie katedros klebonijos.

Tas kunigėlis, tai buvo – kun. Alfonsas Lipniūnas. Nusišypsodavo ir paduodavo kamuolį. O paskui parodė mums klebonijoje vietą kur jis kamuolį laiko ir pasakė, kad jei jo nebus, ten visada rasime. "Tik visada vėl atneškite" – priminė. Toks pasitikėjimas, kad mes kamuolį atnešime mums buvo išpūdingas. Šitoks mano ir mano draugų suėjimas su kun. Alfonsu Lipniūnu liko mano mintyse.

Vieną kartą mums bežaidžiant kun. A. Lipniūnas atėjo prie mūsų žaidžiančių ir paklausė, ar mes esame pamokas padarę. Vieni pasakė taip, kiti ne. Tada jis prabilo, kad pirma reikia padaryti pamokas ir tik tada žaisti. O kitą sykį jis mus bežaidžiančius pasivadino pas save ir sako: "Aš patikrinsiu, ar visi pamokas padarėte..."

Mūsų, mano klasės draugų, susidarė ratelis apie 9 berniukai kiek atsimenu: Bartkus, Balčikonis, Petrulis, Peckus, Skurulis, Kuprelis (tai nebuvo pavardė, bet mes taip jį vadinome, nes turėjo kuprelę), Karka, Čiučkis... Kartais ir pats kun. Alfonsas Lipniūnas išeidavo su mumis paspardyti kamuolio tik jo kunigiškas sijonas jam truputį kliudydavo, bet mums buvo labai įdomu. Vieną sykį nusivedęs patikrino ir ar visi mokame *Tėve mūsų, Tikiu Dievą Tėvą, Sveika Marija...* ir mes visi su juo kartu sukalbėdavome tai vieną malda, tai kitą.

1930 metais Lietuvos švietimo ministerija išleido potvarkį draudžiantį veikti gimnazijoje moksleiviams ateitininkams. Mes pirmoje klasėje net ir nežinojome, kas tie ateitininkai yra ir nesupratom, kodėl jie veikė anksčiau, kaip ir skautai, o nuo dabar veikti negalima. Aš ir nesupratau, kodėl aš galiu būti skautas ir negaliu būti ateitininkas.

Ir mes užklausėme kun. Alfonsą Lipniūną,

kas yra ateitininkai, kodėl jiems valdžia draudžia veikti. Jis nusišypsojo ir ėmė aiškinti, kad valstybinė valdžia leidžia veikti gimnazijoje tik skautams, nes ji nemėgsta ateitininkų. Bet, pridėjo, kad yra dar ir dvasinė valdžia, kurios mes klausome. Tai Lietuvos vyskupai, kurie su valstybinės valdžios nutarimu nesutinka ir pataria valdžios neklausyti ir ateitininkams veikti. Mes pasisakėme, kad norime būti ateitininkai.

Kun. Alfonsas Lipniūnas tiesiog ir pasakė: "Jei jūs norite įsirašyti į ateitininkus, tai aš jus globosiu ir būsiu jūsų globėjas..." Taip prasidėjo slapta ateitininkiškas mano ir mano kartos veikimas Panevėžyje. Į mūsų susirinkimus kai kada ateidavo ir vyresniųjų klasių ateitininkai. Man ypač prisimintinas yra Bronius Stasiukaitis, kuris buvo porą metų vyresnis, bet dažnai su mumis mėgdavo pabuvoti, džiaugėsi, kad mes įsirašėme į ateitininkus.

Kadangi ateitininkiškas veikimas buvo uždraustas, tai tą veikimą vadino nuo dabar jau pogrindžio veikimu. Kai norėdavome sueiti, darydavom susirinkimą, tai slapta vienas kitam pranešdavome: susirinksime pas "Alfą" ir taip sueidavome. Tuos suėjimus vadinome slaptais, tai – ateitininkų susirinkimai. Ir mes, tie "futbolistai", buvome tie pirmieji jauniausieji, kurie prisidėjome prie slaptojo vyresniųjų ateitininkų veikimo. Ir Bronius Stasiukaitis, ir dailininkas Žeromskis ir kiti vyresnieji mėgdavo su mumis pabūti.

Panevėžio berniukų gimnazijos būrelių kasmet daugėjo ir išaugo – Panevėžio berniukų gimnazijos kuopa. Apie metus pabuvęs Panevėžyje kun. Alfonsas Lipniūnas išvyko į Vilnių ir jo pareigas perėmė kun. Alfonsas Sušinskas, kuris tęsė kun. Alfonso Lipniūno pradėtą darbą. Mūsų slaptazodis nepasikeitė: Susirinksime pas – "Alfą", ir kun. Alfonsas Sušinskas buvo mums dar linksmesnis ir prie jo ateitininkų kuopa dar sparčiau augo. Panevėžio berniukų gimnazijos kuopa išaugo iki 400 – 500 narių (gimnazijoje turėjo apie 500 berniukų).

Mergaičių gimnazija buvo atskira. Bet retkarčiais būdavo bendri berniukų ir mergaičių ateitininkų kuopų susirinkimai. Bendri susirinkimai būdavo Katedros salėje, ten susirinkdavo iki 1000 moksleivių.

Kad išorėje toks susirinkimas būtų mažiau pastebimas (nes skaitėsi slapta), tai iš susirinkimo (iš katedros žemutinės salės) išeidavom laiptukais į viršų – į katedrą, kurioje būdavo žmonių ir iš ten, iš šventovės išsiskirstydavome.

Taip nuo pirmos klasės iki aštuntos. Iki Panevėžio gimnazijos baigimo aš ir mano kartos ateitininkai įpratome veikti slapta, todėl mums po to, atėjus okupantams bolševikams ir vėliau naciams, slapta veikimas jau buvo beveik įgimtas ir antibolševikiniam ir antinaciniame veikime ateitininkų išdavikų beveik nebuvo. (Tenka paminėti, pavyzdžiui, kad Moksleivių ateitininkų sąjungos pirmininkas studentas lt. Stasys Tilinskas buvo bolševikų sušaudytas).

Nukelta į 4-tą psl.

Eismo policininkas Kaune, K. Donelaičio ir A. Mickevičiaus gatvių sankryžoje, 1939 m. Fotografas nežinomas, užrašas "Econom. karių b-vės fotografija" Ntr. iš G. Karpavičiaus archyvo

SAVAITĖ LIETUVOJE

Prezidentas Prancūzijoje

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus spalio 6-8 d.d. lankėsi Prancūzijoje oficialiu vizitu. Lydimas verslininkų delegacijos, jis susitiko su Prancūzijos įmonių judėjimo (MEDEF) pirmininke Laurence Parisot ir prancūzų verslo bendruomenės nariais. L. Parisot išreiškė viltį, kad V. Adamkaus vizitas sustiprins abiejų valstybių verslininkų bendradarbiavimą. Ji apgalvestavo, kad Prancūzijos investicijos lėtai pasiekia Lietuvą ir užima tik 16 vietą pagal investicijų apimtį Lietuvoje. Verslininkai domėjosi Lietuvos pasirengimu įsivesti eurą ES lėšų vartojimui, patrauklumo investuotojams didinimui.

Su Prancūzijos prezidentu Jacques Chirac aptarti dvišaliai ryšiai ir ES reikalai. V. Adamkus taipgi susitiko su Prancūzijos parlamento Užsienio reikalų komisijos vadovu Eduard Balladur ir Tarp-parlamentinių ryšių su Lietuva vadovu Michel Destot, su kuriais kalbėta apie ES sutarties dėl konstitucijos Europai ratifikavimą ir susitarimą dėl biudžeto. Prieš grįždamas į Lietuvą prezidentas susitiko su Politikos mokslų instituto studentais ir Prancūzijos lietuvių bendruomenės nariais.

Aplankė karius

Prezidentas Valdas Adamkus spalio 12 Kabulo oro uoste susitiko su JAV valstybės sekretore Condoleezza Rice, prieš vykdamas aplankyti Lietuvos vadovaujamos atkūrimo grupės stovyklos Čagčarane, Goro provincijoje. Prezidentas su C. Rice aptarė tarptautinius reikalus Afganistane ir Irake. Kaip praneša ELTA-LGTIC, JAV pareigūnė teigiamai įvertino Lietuvos karių misiją Afganistane.

V. Adamkus ten nuvykęs susitiko su Afganistano prezidentu Hjamid Karzai, Goro provincijos gubernatoriumi Shah Abdul Ahada Afzali ir lietuvių kariais. Iš Afganistano jis vyko į Azerbaidžano sostinę Baku, kur susitiko su prezidentu İlhamu Alijevū. Jie kalbėjo apie naftotiekio Baku-Tbilisis-Džeichanas tiesimą. Po to Lietuvos prezidentas vyko į Kroatijos sostinę Zagrebą dalyvauti kasmetiniame Vidurio Europos valstybių prezidentų susitikime.

Bendras laiškas

Lietuvos ir Gruzijos užsienio reikalų ministrai Antanas Valionis ir Salomė Zurabišvili pasirašė bendrą laišką, kviesdami kolegas iš Latvijos, Estijos, Azerbaidžano ir Armėnijos pratęsti Lietuvos pasiūlytą Baltijos ir Kaukazo valstybių bendradarbiavimo iniciatyvą. Ministerių nuomone, Baltijos valstybių sukaupta reformų ir regioninio bendradarbiavimo patirtis yra puikus pavyzdys Armėnijai, Gruzijai ir Azerbaidžanui kelyje į Europos ir euroatlantines organizacijas. Šia

patirtimi būtina pasinaudoti, ypač siekiant glaudesnių Kaukazo valstybių tarpusavio santykių.

A. Valionis ir S. Zurabišvili pasiūlė šių metų gruodį Briuselyje įvyksiančio ŠAS narių ministerių susitikimo proga surengti šių šešių valstybių užsienio reikalų ministerių susitikimą.

Apžiūrėta oro gynyba

Lietuvos seimo opozicijos vadovas konservatorius Andrius Kubilius su aštuoniais kitais partijos nariais aplankė Regioninį oro erdvės stebėjimo ir koordinavimo centrą (ROESKC) Karmėlavoje, Radviliškio oro gynybos batalioną ir tarptautinį Zoknių oro uostą. Jie susipažino su oro erdvės saugumo būkle ir problemomis, išryškėjusiomis po rugsėjo mėnesį įvykusios Rusijos naikintuvo Su-27 avarijos Lietuvoje.

A. Kubiliaus nuomone, Lietuva turėtų labiau koordinuoti savo veiksmus su Latvija ir Estija sprendžiant oro erdvės apsaugos klausimus, kad galėtų užtikrinti piliečių saugumą. Savo pranešime jis pažymėjo, kad "Lietuva nesugeba vykdyti duotų įsipareigojimų – NATO organizacijai skirti 2 procentus nuo bendrojo vidaus produkto ir realizuoti daugelį infrastruktūros projektų. Šias problemas galime spręsti ne skambiais pareiškimais, o skirdami realų finansavimą, kuris šiandien siekia 1.27%". Parlamentarai įsitikino, kad Lietuvos oro pajėgų techninė bazė yra "apverktina", skelbia LGTIC. Jie pabrėžė, jog Lietuvoje trūksta karinės aviacijos specialistų, kurie mūsų valstybėje nerenjami ir kurių parengimas užsienyje labai brangus.

Tirs šeimos verslą

Seimo opozicinė Tėvynės sąjungos frakcija teigia surinkusi pakankamai parašų, remiančių iniciatyvą tirti sandoarius su ministerio pirmininko Algirdo Brazausko šeimos valdomo viešbučio "Crowne Plaza Vilnius" akcijomis. Surinkti 35 parašai, kurių užtektų sudaryti laikinąją tyrimo komisiją pagal seimo statutą, kuris reikalauja ketvirčio seimo narių paramos.

Konservatoriai sudaro tyrimo komisiją, nesulaukę prašytos informacijos apie A. Brazausko šeimos verslą. Jų teigimu, vieši įtarimai dėl A. Brazausko šeimos narių verslo minėtame viešbutyje įgijimo ir plėtros aplinkybių skaidrumo bei teisėtumo skatina visuomenės pasitikėjimo savo šalies vyriausybe ir kitomis valstybės valdžios institucijomis mažėjimą, praneša LGTIC. Siūloma išnagrinėti, ar dabartinei premjero žmonai, Vilniaus miesto tarybos narei Kristinai Brazauskienei ir jos šeimos nariams įsigyjant 38% buvusio "Draugystės" viešbučio akcijų iš bendrovės "Ordos Limited" nebuvo pažeisti tuo metu galioję įstatymai ir ar už akcijas sumokėta pinigų suma atitiko jų rinkos vertę. RSJ

Pasilikot jauni, dainoje amžini

ANTANINA URMANAVIČIENĖ

2005-ųjų rugpjūčio 23 d. prie žydraakės Dusios, reto grožio, į dangų besistiepiančioje, pilnoje žmonių Kryžių šventovėje buvo aukojamos šv. Mišios už žuvusius laisvės kovotojus. Metelių klebonas kun. Vytautas Prajara, kurio rūpesčiu Koplyčia pastatyta, pasakė labai gražų pamokslą, skirtą laisvės kovotojams, politikiniams ir visiems susirinkusiems, primindamas kaip reikia Tėvynę mylėti. Apgailestavo, kad šalyje mažai skiriama dėmesio patriotiniam auklėjimui.

Po šv. Mišių, pasibaigusių Lietuvos valstybės himnu, partizanai, politikiniai, šauliai, partizaninių dainų atlikėjai, giminaičiai, artimieji nuvyko į Janėnų km. partizanui Vladui Stepulevičiui-Mindaugui, "Tauro" apygardos Šarūno rinktinės vadui ir kartu su juo žuvusiam bendražygiui Antanui Vabuolui-Bijūnui pastatyto paminklo pašventinimą. Didvyriai žuvo 1947 m. gegužės 18 d.

Renginio vadovė Asta Bagdanavičienė (partizano dukra) pakvietė Gediminą Karauską,

Lazdijų šaulių vadą, ir tremtinę Zuzaną Urbonaitę atidengti paminklą. Pašventino Krosnos parapijos klebonas Juozas Klimavičius.

Prieš 57 metus rugpjūčio 19 d. Grauzų kaime žuvo Dainavos apygardos Šarūno rinktinės partizanai: būrio vadas Antanas Muliolis-Gruodis, Antanas Motiejūnas-Šamas, Mečislovas Dainauskas-Miškinis ir sodybos šeimininkas Pranas Kašlionis.

A. Bagdanavičienė pakvietė atidengtą paminklą kunigą V. Prajarą pašventinti.

Prisiminimais dalijosi partizanai, ryšininkai ir ryšininkės, giminaičiai. Prie paminklų didvyriams sužibo žvakelės. Jiems gražiausi auksplaukės vasaros dovanoti žiedai.

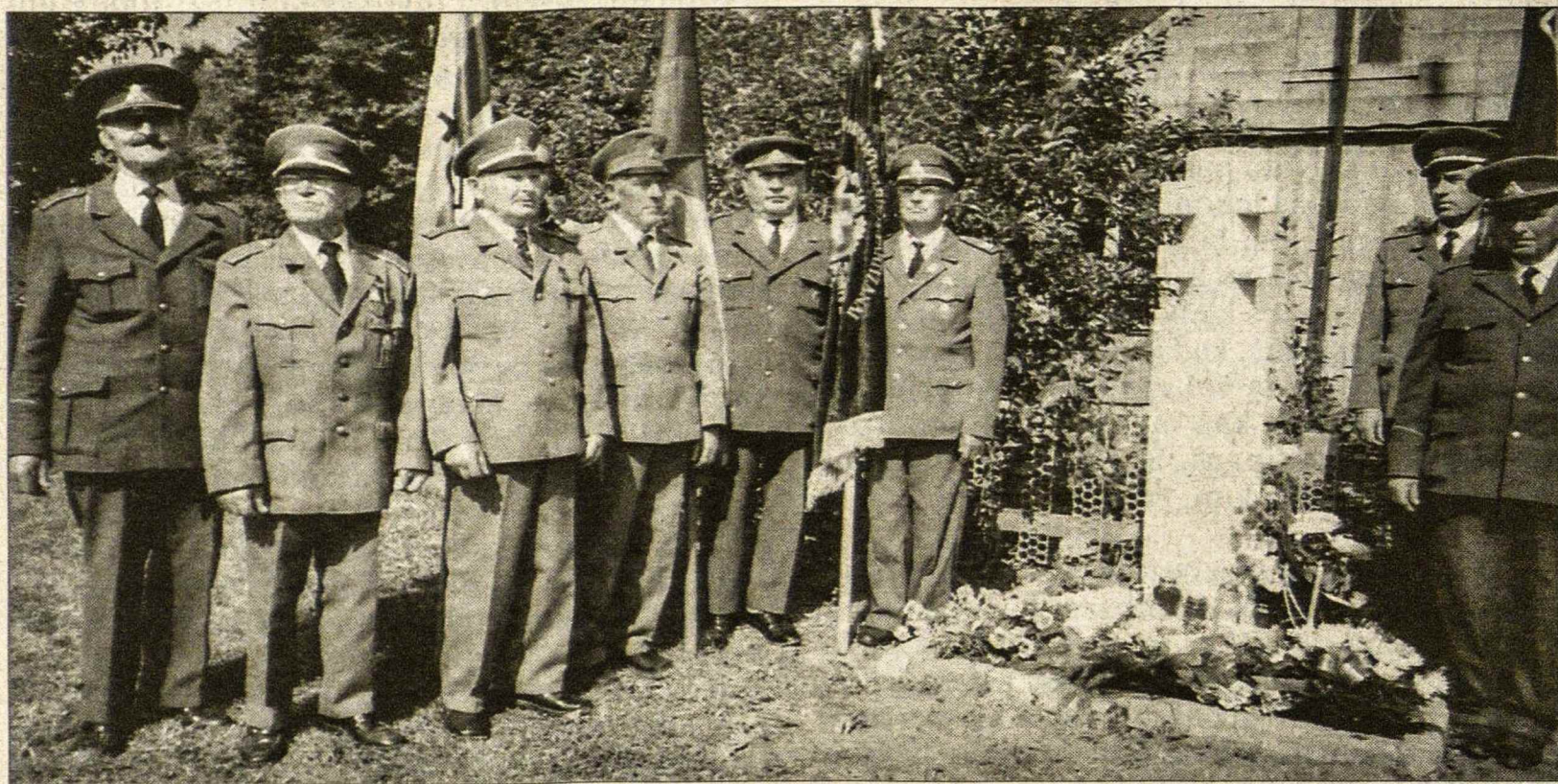
Šalia kelio, netoli Dusios ant paauskstinimo išdygo paminklas jiems, kovotojams, mylėjusiems gyvenimą, bet už jį Tėvynę buvo brangesnė. Partizanams atminti paminklų iniciatorius – partiz. Kazimieras Savičius. Jam padėjo ir talkino V. Žilionis ir V. Nanartonis. Skambėjo partizanų dainos. Jas dainavo Lazdijų dainininkės.

Kovos bendražygiai prie paminklo Grauzų kaime žuvusiems partizanams
Ntr. autorės

Metelių klebonas kun. V. Prajara pašventino paminklą laisvės kovotojams
Ntr. autorės

Žuvusiems partizanams Janėnų k., Lazdijų raj., pastatytas ir pašventintas paminklas – kryžius
Ntr. autorės

Kitus drąsine vadai

Atkelta iš 3-čio psl.

Su kun. Alfonsu Lipniūnu vėl susitikau 1943 m. Stutthofu kacetė. Kacetė jis pasidarė man dar artimesnis, tiesiog draugas.

Prisimenant kun. A. Lipniūną Stutthofu kacetė tenka prisiminti ir kun. Stasį Ylą, kurį gerai žino ir gerai prisimena visi lietuviai kanadiečiai, ypač amerikiečiai. Kun. Stasys Yla plačiai apaštalavo Amerikoje ir Kanadoje ir ne taip seniai išsiskyrė iš mūsų tarpo.

Tų abiejų lietuvių kunigų (kun. S. Ylos ir kun. A. Lipniūno) apaštalavimai Stutthofu buvo ypatingo pobūdžio. Atsimenu, kai net pačių kalinių buvo baiminamasi, kad jie, patys atsiųsti sunaikinimui, slapta atnašaudami šv. Mišias išstatė save į pavojų būti sušaudytais. Saugodavome (sargybą išstatydami šv. Mišių metu), kad niekas kam nereikia nepamatytų, nežinotų ir nepajustų, kada slapta buvo atnašaujamos šv. Mišios, bet tas "saugojimas", tai buvo tik sušvelninimas mūsų baimės.

Mišios buvo atnašaujamos barake šluotoms ir barakų valymo priemonėms sudėti sandėlyje. Joje galėjo tilpti tik du žmonės – kunigas ir patarnautojas. Kas nors iš mūsų visada budėdavo šluotų laikydami ir ore aplink baraką valydami... kol šv. Mišios buvo slapta atnašaujamos ir tai skaitėsi – "saugojimas".

Pavienės egzekucijos (pakorimas arba sušaudymas) Stutthofu kacetė buvo vykdomos dažnai, o protarpiais dar ir

grupinės egzekucijos. Nuolatos kun. A. Lipniūnas arba kun. S. Yla būdavo slapta prašomi religinio patarnavimo pačių kalinių, o ypač nuteistųjų. Nuteistiesiems religinis patarnavimas? Kaip? Juk prie mirti nuteistojo prieiti nebuvo leidžiama ir neįmanoma.

Man prisimintina Lenkijos karių grupė, atsiųsta į Stutthofą 1944 m. vasarą sušaudymui. Tai buvo Armijos krajos vyrų būrys, atvežtas į Stutthofą egzekucijai – sušaudymui.

"Appell'yje" (tai kasdieninis ryte ir vakare kalinių patikrinimas), stovėdavo visi kaliniai Stutthofu aikštėje rikiuotėje, kol yra visi kaliniai skaičiuojami. Ir mums, Lietuvos įkaitų grupei, reikėdavo stovėti, kad būtume kartu su visais suskaičiuoti.

Vieną specialią dieną aikštėje, Appell'io metu, smėlėtoje aikštėje, kur suvarydavo visus kalinius kiekvieną dieną ir suskaičiuodavo, kitoje Himmlerio kelio pusėj (tą kelią, prie kurio mus išrikiuodavo, kaliniai pavadinu Himlerio alėja) priešais mūsų grupę, išrikiavo ir tuos lenkų Armijos krajos karius sušaudymui skirtus.

Oficialiai jie turėjo nežinoti, kad bus sušaudyti. Bet per komendanto raštinėje dirbančiuosius, ten sukinėdavosi ir prof. B. Sruoga, buvo sužinota apie Berlyno sprendimą – visą tą kalinių lenkų grupę sušaudyti. Tai buvo lenkų Armijos krajos karių dalinys, atvežtas į Stutthofą sušaudyti. Lenkai

pranešė kun. A. Lipniūnui, žinoma, ir kun. S. Ylai, apie tų Armijos krajos karių sušaudymą ir prašė pasimelsti.

Slaptai susitarta, kad Appell'io metu bus duodamas šitam karių būriui paskutinis palaiminimas. Tą paslaptį žinojau, ir man buvo tas momentas jaudinantis. Mačiau kaip per visam lageriui duodamą Appell'io komandą – "Mützen ab!" (kepurės nusiimti), visiems ramiai stovint, kun. A. Lipniūnas ir kun. S. Yla žengtelėjo pirmyn, reiškia atsiskyrė nuo mūsų grupės, ir peržegnojo...

Priešais stovintis, už kokių 15 metrų išrikiuotas, lenkų karių būrys persižegnojo, o kai kurie iš jų stipriai sulingavo...

Mus kaip ir visus kalinius (kelias dešimt tūkstantinę minią kalinių) apsupę SS-manai aplinkui ir viduryje aikštės, tuo "Mützen ab" metu oficialiai priimdami raportą, viso to kažkaip ir nė nepastebėjo. Buvo didelė rizika kunigams, kaip ir visiems kaliniams, ir mūsų lietuvių įkaitų grupei tuo metu tvarkos ir ramiai nesilaikančiams.

Ne tik SS-manai, bet ir ypač "Kapai" (tai SS-manų parinkti tvarkdariai) labai budėjo tuo metu, kad visi kaliniai išlaikytų rikiuotę ir nusiimtų tvarkingai kepurės ir nesuardytų rikiuotės.

Šį kartą, kun. S. Ylos ir kun. A. Lipniūno išėjimas iš rikiuotės buvo labai rizikingas jiems. Bet nepastebėjau niekur reakcijos.

Po Appell'io, visiems kaliniams iš aikštės į darbą išėjus, šitai lenkų karių grupei buvo įduoti kastuvai. Sudarė išorinį vaizdą, lyg kad jie buvo vedami,

kaip ir visi kaliniai, normaliai dirbti, tik prisistatę jų "į darbą lydėti" keliolika ginkluotų SS-manų, kai normaliai lydėdavo tik vienas SS-manas. Mačiau kaip, karius per vartus išvarius, SS-manai iš visų pusių tą lenkų karių būrį apsupo...

Neilgai trukus išgirdome šūvius – neregulius, ir po to lyg iš kulksvaidžio šaudymus...

Vėliau išgirdome lenkų aiškinimus, kad toji karių grupė, pasiryžusi taip lengvai nepasiduoti, priartėjusi prie miško pasklido bėgti, brovėsi į visas puses... SS-manai pradėjo šaudyti. Nė vieno jų gyvo neliko, bet... buvo sužeistų ir SS-manų.

Mūsų Lietuvos įkaitų, grupei iš viso buvo uždrausta susisiekti ir kalbėtis su kitais kaliniais. Gyvenome įtemptai glaudžiam tarpusavio ryšyje. Mus dvasiškai stiprino ir kun. Alfonsas Lipniūnas, ir kun. Stasys Yla. Visi mūsų ryšiai su kitais kaliniais pagal kacetu administracinį potvarkį buvo nelegalūs, o vis tiek labai glaudūs ir nuolatiniai. Po dažnai atnašaujamų slaptų Mišių buvo išnešiojamos į visą lagerį Komunijos. Buvo susidaręs ypatingas "paštas", degtukų dėžutės buvo panaudotos, Komunijai perduoti ir dalinti. Kunigai rizikavo, palai-

kė ryšius su kaliniais. 1945 metais su širdgėla teko kun. Alfonsą Lipniūną laidoti Pucke, Lenkijoje. Iškasėme duobę ir nešėme kunigo Alfonso Lipniūno karstą su draugais kaliniais ir jį užkasėme Pucko kapinėse. Teko pasirūpinti anuo metu bent menku paminkliu.

Iš Pucko ligoninės, į kurią mes jį buvome paguldę, lydėjome mes, politiniai kaliniai, kartu buvę tuo metu su kun. Alfonsu Lipniūnu: kun. Stasys Yla, Rapolas Mackonis, Mykolas Pečeliūnas, Vladas Butkus, Pilypas Žukauskas, Antanas Šapalas (kurį taip pat po mėnesio šalimais kun. Alfonso Lipniūno paguldėme), Povilas Malinauskas, Jonas Rimauskas... ir gausi Pucko miestelio kašubų (vietos gyventojų) minia...

Kun. Stasys Yla karstą palaimino... Sugiedojome *Viešpaties angelas...* ir Lietuvos himną...

Prisimenant Lietuvos okupacijas, būtina prisiminti ir Lietuvos jaunimo dvasios vadus, kurie buvo nukankinti, kurie skelbė: "Dievas leido tautas ir davė joms laisvės troškimą..." Tai kun. Alfonsas Lipniūnas ir kun. Stasys Ylos rašyta malda, kuri per slaptąsias šv. Mišias Stutthofu buvo jų pačių skaitoma.

Vytauto Košubos skulptūra Kaliniai

Vaizdas Vilniaus gatvėje, Užupyje

Ntr. Ž. Beliausko

Laisvės...

Atkelta iš 1-mo psl.

Ilgais plovimais buvo sutikti garbingiausi šalies svečiai – Lietuvos valstybės prezidentas Valdas Adamkus, Atkuriamojo seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, arkiv. Sigitas Tamkevičius. Šventėj dalyvavo mūsų seimo nariai ir kiti aukšti pareigūnai. Daugelis atvykusių svečių sveikino susirinkusius, priminė politinę padėtį. Nė vienas savo kalboje nepritarė Prunskienei atsiprašymų reikalavimams.

Visų dėmesį patraukė parašiutininkų šuoliai. Vienas iš jų aukštai iš debesų nusileido su Trispalve. Dėl prasto oro iš Vilniaus negalėjo atskristi akrobatinio skraidymo meistras Jurgis Kairys ir atlikti savo programos, tačiau saskrydžio dalyvius neužmiršo pasveikinti ir atsiprašyti.

Buvo pagerbti ir prisiminti pasipriešinimo kovų dalyviai, nukentėję žmonės nuo 1939-1990 m. okupacijos, pagerbtas Lietuvos jaunimas, nuo partizanų apygardų atnešęs saskrydžio ugnį ateičiai. Gilioje tyloje buvo pagerbti žuvę laisvės ko-

votojai iš Sibiro Tėvynėn negrižę, laisvės aušros nepajutę, tremtiniai.

Prabilo trimis salvėmis 18 šimt. legendinė patranka. Nuaidėjo pirmoji salvė, skirta Lietuvai Tėvynei, antroji – sukilėliams, partizanams, tremtiniam, trečioji – Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui.

Suvirpėjo puikūs slėniai sraunios Dubysos ir nuo kariškių salvių. Jos gyvai priminė praėjusius laikus, kraupius mūsų, nelygias kovas su okupanto kariuomenės daliniais.

Aukštai jaunųjų rankose iškyla lentelės su datomis. Pagal tremties metus praėjo kolonos,

lydimos karštų plovimų. Sveikinami šūksniais ir plovimais generolo Plechavičiaus kariai, Lietuvos ir kitų Europos šalių partizanai.

Vyko puikūs meno kolektyvų ir atlikėjų koncertai, skambėjo partizanų ir tremtinių dainos, grojo valstybinis pučiamųjų orkestras "Trimitas" (vadovas Kazys Daugėla).

Žavėjo Lietuvos kariuomenės ir Karinių oro pajėgų programa.

Alytaus politkalinių, tremtinių bendrijos nariai džiaugėsi dalyvavimu saskrydyje, būdami dėkingi savo vadovui Rapolui Baliulevičiui.

Rūta Melkienė, PFP
Financial Advisor

Scotiabank

Business and Professional
Banking Centre
392 Bay Street at Richmond
Toronto, Ontario M5H 3K5

Enquiries: (416) 866-5700
Direct Line: (416) 866-6102
Fax: (416) 866-7019
ruta.melkiene@scotiabank.com

*Mielai Jums patarnausiu,
padedant sukurti finansinį planą
bei visais paskolų ir investicijų
klausimais*

*Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosaviuose namuose -*

TALKA LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 51 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd.pal.čekių sąsk. iki ..0.75%
santaupas1.00%
kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius1.50%
180 dienų indėlius1.55%
1 m. term. indėlius2.50%
2 m. term. indėlius2.75%
3 m. term. indėlius3.00%
4 m. term. indėlius3.40%
5 m. term. indėlius3.85%
RRSP ir RRIF
(Variable)1.00%
1 m. ind.2.50%
2 m. ind.2.75%
3 m. ind.3.00%
4 m. ind.3.40%
5 m. ind.3.85%

PASKOLAS
Asmeninės nuo4.70%
nekiln. turto 1 m.4.70%

• **Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai**

• **Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu**

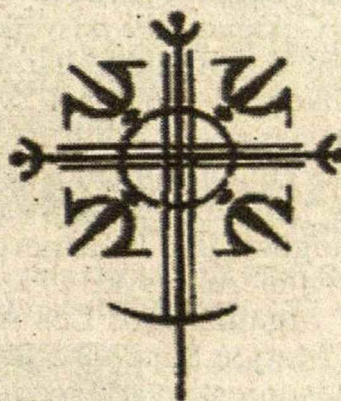
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELE - INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.ca

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING &
APPLIANCES
Skambinti

R. Jareckul

Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Lougheed Funeral
Home**

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury

Ontario

KANADOS ĮVYKIAI

Nesutarimai tęsiasi

Ministeris pirmininkas Paul Martin išpėjo JAV prezidentą George W. Bush, kad jis ieškos tiesos JAV teismuose dėl minkštosios medienos tarifų įvedimo. Kraštų vadai telefoniniame pasikalbėjime nepajėgė susitarti. JAV prezidentas norėtų rasti išeitį prie pasitarimų stalo, o Kanados ministeris pirmininkas nemato tikslo tartis, nes jis jau tą bylą laimėjo NAFTA taryboje. Kai kurie provincijų premjerai, paliešti minkštosios medienos JAV tarifų, norėtų tartis, tačiau vis tik palaiko ministerio pirmininko ryžtą siekti tiesos JAV teismuose. Naujieji demokratai net siūlo, kad Kanada įvestų apmokestinimą eksportuojamai energijai į JAV. Telefoniniame pasikalbėjime buvo palieštas ir Kanados protestas dėl JAV planuojamo alyvos eksploatavimo Aliaskos draustinuose. JAV prezidentas primygtinai pabrėžė naftos trūkumą JAV ir bandomųjų šaltinių grėžimo būtinumą. Minkštajai medienai atsidarė rinka Kinijoje, kur pareikalavimas yra labai didelis.

Buvęs JAV prezidentas Bill Clinton, lankydamasis Kanadoje, pritarė Kanados vyriausybės pastangoms panaikinti minkštosios medienos tarifus, tačiau dėl jų esą reikėjo derėtis 2002 metais, kai Tarptautinė verslo komisija nutarė, kad medienos eksporto kainos yra šelpiamos, o 18% pridėtinė yra per aukšta. Jis numato, kad ateityje Kanados ir JAV prekybos sutartys turės sunkumų, nes varžybos dėl rinkos kainų, vartotojų, tiekėjų ir besiplečiančios rinkos nesibaigs, o tik paastrės. Jis priminė, kad stiprėjanti Kinijos ekonomika gali sujaukti pasaulinį verslo balansą.

Britų Kolumbijos mokytojų unija, nesilaikydama teismo nuosprendžio grįžti į klases, tęsia streiką. Prie jų prisideda kitų unių nariai ir jiems pritaria Provincijos darbininkų sąjunga. Provincijos premjeras pareiškė suprantąs, kad unijos gali nepritarti provincijos vyriausybės nutarimams, tačiau kai tie nutarimai tampa įstatymais, jų reikia laikytis. Aštuntąją nelegalaus streiko dieną provincijos gyventojų dauguma vis dar pritaria mokytojų streikui, nes jų reikalaujamam mokinių skaičiaus klasėse sumažinimui palanki didelė tėvų dauguma. Darbo ministeris Mike de Jong paskyrė tarpininką Vince Ready abipusėms deryboms.

Toronto mieste nesiliauja kriminalinių gaujų šaudymai. Dažnai nukenčia asmenys, kurie su tais nusikaltėliais nieko bendro neturi. Toronto meras David Miller, policijos viršininkas Bill Blair ir Toronto miesto susisiekimo (TTC) viršininkas Howard Moscoe ligoninėje lankė sunkiai sužeistą miesto susisiekimo autobuso vairuotoją, kuris gali netekti akies. Prie

sustojusio autobuso šaudėsi dvi grupės, ir nuklydusi kulka pataikė į vairuotojo veidą. Toronto miesto susisiekimo sistema perveža apie pusantro milijono keleivių kasdien, tad gali pasitaikyti įvairių nelaimių. Miesto meras betgi pažadėjo daryti viską, kad sustabdytų ginkluotus išpuolius.

Kanados bankas pakėlė mokamas palūkanas iki trijų nuošimčių. Per paskutinius du mėnesius šis yra jau antras pakėlimas. Skolinamosios palūkanos 4.75%. Spėliojama, kad iki balandžio mėnesio mokamos palūkanos gali pasiekti net 4%. Kanados gamybinis pajėgumas yra pasiekęs savo ribą, tačiau energijos tiekimo ir paklausos srityje smarkiai svyruojančios kainos sukelia nepastovumą. Infliacija, kuri šiuo metu yra 2%, atrodo, gali pakilti visu nuošimčiu.

Viešosios tarnybos darbuotojai yra nusivylę smunkančiu pasitikėjimu valstybės įstaigomis. 160,000 narių turinčios Viešosios tarnybos sąjungos pirmininkė Nycote Tūmel ir 50,000 narių jungiančio Viešosios tarnybos profesionalų instituto pirmininkė Michele Demers ragina Kanados vyriausybę paveikti savo tarnautojus dėl ištikimybės ir pareigingumo ir įvesti tikslesnę finansinę atskaitomybę, ypač valdininkų tarpe. Nuo to laiko, kai valstybės generalinė kontrolė Sheila Fraser atidengė suktymais remiamų valstybės projektų finansavimą, kurį dabar tęsia ir žada savo pranešime atskleisti teisėjas John Gomery, valstybės įstaigų tarnautojai pradėjo prarasti pasitikėjimą ir pagarbą visoje Kanadoje.

Konservatorių partijos vadas Stephen Harper klausimų ir ataskaitos metu parlamente iškėlė dar kelis klausimus, nukreiptus prieš vyriausybę dėl vykdytos išlaidų atskaitomybės, kurių dalis jau yra teisėjo John Gomery paieškoje. Šį kartą iškliuvo Žuvininkystės departamentas, Indėnų reikalų departamentas ir Kanados pinigų kalyklos viršininkas.

Dėl įvairių finansavimo nesklandumų, susijusių su Kvėbeko provincija, Kanados vyriausybė paskelbė 50 milijonų dolerių planą, pagal kurį bus mėginama investuoti tose Kvėbeko provincijos vietovėse, kuriose vienintelis pajamų šaltinis buvo miškų eksploatacija. Jos buvo smarkiai palieštos ekonomiška, kai sumažėjo eksportas į JAV. Daugiau kaip 200 miestelių ekonomija priklauso nuo miškininkystės ir su ja susijusia pramone. Finansuojamos bus tos įmonės, kurios ras skirtingas ir nuo miškininkystės nepriklausančias, pramonės ir verslo šakas. Pati Kvėbeko provincija tam reikalui jau anksčiau yra paskyrusi 450 milijonų dolerių, išskirstytų per ateinančius trejus metus. **AKV**

MŪSŲ TĖVYNĖJE

GERAS LIETUVOS ĮVAIZDIS

ELTA skelbia, kad dauguma (54.8%) gyventojų Lietuvos įvaizdį pasaulyje vertina patenkinamai. Penktadalio (19%) apklaustų gyventojų nuomone, Lietuvos įvaizdis pasaulyje yra geras, 21.3% - blogas, apie 2.5% žmonių šalies įvaizdį vadina labai blogu ir tik 1.4% jį vertina kaip labai gerą, parodė interneto portalo "Delfi" užsakymu "Spinter tyrimų" rugsėjo mėnesį atliktos apklausos rezultatai. Geriau šalies įvaizdį vertina moterys, aukštesnio išsimokslinimo atstovai ir didmiesčių gyventojai. Beveik pusės (47%) šalies gyventojų nuomone, pagrindiniai Lietuvos įvaizdžio formuotojai yra užsienyje gyvenantys tėvynainiai. Beveik trečdalis (29%) apklaustųjų šalies įvaizdį pirmiausia linkę sieti su sportininkų ar meno žmonių pasiekimais. 65% gyventojų mano, kad Lietuva nepakankamai stengiasi formuojant savo įvaizdį pasaulyje, o ketvirtadaliui atrodo, jog pastangų pakanka. Du trečdaliai Lietuvos gyventojų šalies įvaizdžio formavimą linkę patikėti už tai atsakingai valstybinei institucijai. Privatiems profesionalams ši darbą dažniau patiktų jaunesnio amžiaus, aukštesnio išsimokslinimo, didmiesčių gyventojai.

IŠTEISINO AUTORIŲ

Spalio 10 d. Vilniaus miesto 1-asis apylinkės teismas paskelbė išteisinamąjį nuosprendį vadinamojoje "Durnių laivo" baudžiamojoje byloje. Teismo nuomone, prokuratūra kaltinimus rašytojui už jo teiginius pagarsėjusioje knygoje pareiškė ne pagal tą Baudžiamojo kodekso straipsnį. Pagrindinė išteisinimo priežastis, kaip paskelbė kolegija, yra ta, kad Baudžiamojo kodekso 154 straipsnis gina gyvo žmogaus garbę ir orumą. Tuo tarpu mirusio žmogaus atminimą gina Baudžiamojo kodekso 313 straipsnis. Baudžiamoji byla rašytojui Vytautui Petkevičiui buvo iškelta po to, kai 2003 metais prokuratūrai skundą paršė dabartinis europarlamentaras Vytautas Landsbergis ir jo brolis Gabrielius Žemkalnis - piktinamiesi, kaip V. Petkevičius savo knygoje *Durnių laivas* apibūdino jų mirusį tėvą. Teismas vakar panaikino iki šiol V. Petkevičiui taikytą kardomąją priemonę - rašytinį pasižadėjimą neišvykti, skelbia LGTIC.

LYGIAVERČIAI DOKUMENTAI

Vidaus reikalų ministerija spalio 7 d. paskelbė, jog šiuo metu galiojantys trijų formų asmens tapatybės ir pilietybės patvirtinantys dokumentai yra lygiaverčiai. Tai yra senoji pavyzdžio Lietuvos respublikos piliečio pasas, asmens tapatybės kortelė ir Lietuvos respublikos pasas. Vykstant į valstybes - ES nares, taip pat į Juodkalnijos, San Marino bei Kroatijos respublikas, pakanka pateikti asmens tapatybės kortelę, o kur reikia kelionės vizos arba kur kertant sieną dedami spau-

dai, kelionės dokumentu pripažįstamas tik LR piliečio pasas. Tačiau, kaip rašo *Lietuvos rytas* (2005.X.14), civilinės metrikacijos įstaigose registruojant civilinius aktus priimama tik asmens tapatybės kortelė arba senojo pavyzdžio pasas. Įstatymai dar nurodo skirtingą dokumentų reikšmę ir naudojimo tvarką. Tad būtina, kad į žmonių ir įstaigų darbuotojų pageidavimus atsižvelgę įstatymų leidėjai seime priimtų reikiamas pataisas, kurias pasirašytų prezidentas.

PAUKŠČIŲ GRIPŲ KONTROLĖ

Sveikatos apsaugos ministeris Žilvinas Padaiga tvirtina, kad Lietuvos specialistai kruopščiai ruošiasi galimai visuotinai epidemijai, ir situacija yra kontroliuojama. ELTA-LGTIC žiniomis, yra patvirtintas specialus planas, kuriame numatyti veiksmai, kaip elgtis kilus paukščių gripo epidemijai, atskirus planus esą turi pasitvirtinti ir apskritys. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT) rengia praktines paukščių gripo imitacijos pratybas. Taip pat buvo sugriežtinta valstybės sienų kontrolė, siekiant užkirsti kelią nelegaliam gyvų paukščių ir paukštienos produktų įvežimui. VMVT kaupia būtinas įrangos ir dezinfekcinių medžiagų atsargas, siekia užtikrinti apsaugos priemones žmonėms, kurie, pasireiškus paukščių gripui, turėtų tiesioginį ryšį su sergančiais ir naikinamais paukščiais.

NAUJAS DIREKTORIUS

Spalio 19 d. direktoriaus pareigas naujienų agentūroje ELTA pradėjo eiti Rimantas Kanapienis, pasikeitus agentūros savininkams. Jis pakeitė nuo 2004 m. gegužės Eltos vadovu buvusį Raimondą Kurlianskį. Spalio 17 d. bendrovė "Žinių partneriai", susijusi su "Respublikos" leidinių grupe, įsigijo 57.9% Eltos akcijų už 5.76 mln. litų iš bendrovės "MG Baltic". Dienraščio *Respublika* leidėjo Vito Tomkaus kontroliuojami "Žinių partneriai" turi Konkurencijos tarybos leidimą perimti 100% Eltos akcijų ("Žinių partneriams" - iki 60.49%, o bendrovei "Respublikos investicija" - iki 39.51%). "MG Baltic" pardavė naujiems agentūros akcijoms, nes jam šis verslas buvęs per smulkus. "Respublikos" įmonių grupei priklauso dienraščiai *Respublika*, *Vakaro žinios*, *Vakarų ekspresas*, *Šiaulių kraštas*, *Žemaitis*, taip pat spaustuė Vilniuje.

ATMETĖ SKUNDĄ

Lietuvos Aukščiausiasis teismas spalio 18 d. galutine ir neskundžiama nutartimi baigė Generalinės prokuratūros ir Rusijos piliečio Jurijaus Borisovo bylinėjimosi istoriją dėl pastarojo grasinimų tuometiniam prezidentui Rolandui Paksui, rašo LGTIC-LŽ. J. Borisovas savo kaltės niekada nepripažino. Kaltinimai verslininkui grįsti Lietuvos specialiųjų tarnybų slapta padarytais jo pokalbių telefonu įrašais. J. Borisovo skundą AT atmetė. RŠJ

LIETUVIŲ TELKINIUIOSE

Lietuvių dienos Los Angeles

Daug renginių, daug garbingų svečių, dar daugiau dalyvių

Los Angeles, Kalifornijoje, Lietuvių dienos vyko š.m. spalio 1-2 d.d. prie Šv. Kazimiero parapijos
Ntr. E. Fedosejevos

Los Angeles miesto meras su Lietuvos ambasadoriumi Vygaudu Ušacku (dešinėje)

Ntr. E. Fedosejevos

Lankytojai Los Angeles Lietuvių dienose Šv. Kazimiero parapijos kieme

Ntr. E. Fedosejevos

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

Sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus, į sceną buvo pakviestas vietinis folklorinis ansamblis "Spindulys" bei tautiškos muzikos kapela "Sodžius", atkviesta iš Čikagos. Pasirodė ir pramoginių šokių grupė "Retro", vietos mergaičių ansamblis bei dar viena - tautinių šokių grupė iš "Vėjų" miesto "Grandis". Lietuvos garbės konsulas Vytautas Čekanauskas pasveikino ir pristatė Los Angeles merą Antonio Villaraigosa, kuris pirmą kartą apsilankė tokioje lietuvių šventėje.

O, pasirodo, ponų Reivudų sūnus Vytautas Los Angeles gimnazijoje mokosi vienoje klasėje su gerbiamo "Angelų" miesto vadovo sūnumi Antonio Villaraigosa, jn. Jis ir perdavė per savo klasioką kvietimą merui atvykti į Lietuvių dienas. "Lietuvos vyčių" organizacijos Los Angeles kuopos pirmininkė Marytė Šepikaitė įdėjo daug darbo su Los Angeles miesto vadovo raštine... to rezultatas - Antonio Villaraigosa - lietuvių šventėje!

Į Los Angeles taip pat atvyko ir Lietuvos ambasadorius Vygaudas Ušackas, kuris kartu su V. Čekanausku ir jo žmona Janina, su Los Angeles LB apylinkės pirmininku Dariumi Udriu sutiko merą, trumpai papasakojo apie šią šventę ir jos kilmę. Los Angeles apylinkių lietuviškas jaunimas savo miesto merą pasitiko tautinių juostų "koridoriumi". Svečias pasveikino susirinkusiuosius, pagyrė už įdomią programą; paminėjo, kad viena iš jo misijų - lankyti visas tautines bendruomenes.

Iš Čikagos pakviestos skudučių ir kanklių grupės "Gabija" muzikantės Giedrė Elekšytė ir Milda

Razumaitė A. Villaraigosa pavaišino tradicine lietuviška duona, druska ir midumi.

Tuo tarpu Elėja, Noatė, Dorėja Atkočiūnaitės sugrojo "Suk, suk ratelį". Prieš savaitę Los Angeles mero dukra išteikė. Tad Lietuvių dienose po A. Villaraigosa kalbos jai buvo perduota nuo mūsų tautiečių ypatinga dovana - tradicinis šakotis! Po to garbingas svečias su visais mielai fotografavosi. Domėjosi paroda, kurioje buvo mūsų tautos darbų, knygų, aprangos, lietuviško maisto.

Kitų Lietuvių dienų svečių tarpe išskirtinio dėmesio susilaukė pirmąkart Lietuvių dienų proga rengėjų organizuota "lietuviška išplauka". Nuo Marina Del Ray uosto prieplaukos šeštadienio vakare išplaukė apie 350 labiausiai norėjusių pratesti linksmybes ir ant vandens lietuvių. Dauguma jų pasirinko organizatorių pasiūlytą paketą "su vakariene", o dar kelios dešimtys prisijungė prie jau gerokai išilinksmiusių savo tautiečių vėliau vakare tik šokiams. Jau gerokai po vidurnakčio į

vieną prabangiausių Los Angeles vietovių atgal parplukdyti "Lithuanian Cruise" dalyviai liko be galo patenkinti, prisišokę pagal specialiai iš Lietuvos atkviesto DJ Mamania sumanias kaitaliojamas lietuviškos ir vakarietiškos popmuzikos derinį bei čikagiečių "Sodžiaus" atliekamą gyvą muziką... žinia, sekmadienio rytmetį nedaug "lietuviškos išplaukos" dalyvių sugebėjo atkelti ir 10:30 v.r. Šv. Kazimierio šventovėje klebono kun. Stanislovo Anužio aukotas Mišias. Vienok ir sekmadienį - antrąją Lietuvių festivalio dieną dalyvių lietuviškosios Los Angeles parapijos kieme netrūko (per abi dienas žmonių 2005 m. Lietuvių dienose apsilankė beveik 4,000).

Renginį vainikavo net dviejų loterijų pagrindinių prizų traukimas. Pačių organizatorių suruoštoje loterijoje laimingiausias pasirodė kaliforniečio Richard Vassel, jn. bilietas, kuris laimėjo 1,000 dolerių piniginių prizą. 500 laimėjo iš Michigan valstijos Lietuvių dienose specialiai apsilankiusi Vita Rimvydaitė, dar keli mūsų tautiečiai džiaugėsi praturtėję po kelis šimtus dolerių. Atskirą loteriją pravedė "Doleris" kelionių kompanijos savininkas Donatas Galentas, kuris nepagailėjo įsteigti itin rimtos dovanos - vienam laimingajam(ai) šios firmos rengtos loterijos bilietai pirkėjui(ai) numatytos nemokamos kelionės į Lietuvą. Laimė nusišypsojo Elenai Eidintienei.

Lietuvių dienos yra didžiausias šio didmiesčio apylinkėse gyvenančių lietuvių kasmetinis renginys. Kiekvieną kartą tokį surengti kainuoja dešimtys tūkstančių dolerių ir dešimčių, jei nei šimto ar daugiau žmonių pagalba. Dėl to mums svarbu ne tik, kad toks renginys materialiai atspirtų, bet kad liktų ir lėšų, kurios leistų kiekvienais sekančiais metais šio festivalio programą gerinti. Žinau, kad mūsų Lietuvių dienų dabartinis komiteto pirmininkas Aidas Mattis ir jo puiki komanda nori dar labiau sustiprinti Los Angeles Lietuvių dienų finansinę padėtį, kad ateinančių metų renginius galėtų planuoti drąsiai ir išradinai, nesibaiminant, jog pritrūks lėšų prieš pat tokią šventę.

Edmonton, ALTA

Emilija Karosienė ir Edmontono meras Stephen Mandel

Emilija Karosienė ir parlamento narys Thomas Lukaszuk

EMILIJĄ KAROSIENĘ buvo apdovanota Albertos auksiniu "Centennial" medaliu, kurį jai įteikė parlamentaras Thomas Lukaszuk. Apdovanojimas įsteigtas provincijos šimtmečio sukakties proga ir yra skiriamas 8,000 Albertos gyventojų, savo veikla praturtinusių savo bendruomenės ir Albertos istoriją. E. Karosienė įsteigė lituanistinę mokyklą Edmontone prieš 50 metų ir buvo tautinių šokių vadovė daugiau kaip 30 metų. Ji taip pat buvo veikli Edmontono lietuvių apylinkės valdyboje. Sulaukusi 79

metų (2002 m.) ji išleido savo prisiminimų knygą apie išsikūrimą Kanadoje po II Pasaulinio karo. Tęsinys apie gyvenimą Albertoje buvo išleistas 2003 m. Tuo pačiu metu, kaip ir ji, medaliu buvo apdovanotas Edmontono meras Stephen Mandel. Visi Albertos gyventojai, sulaukę 100 metų 2005 m., buvo apdovanoti auksiniu sukakties medaliu. Vienas jų – lietuvis Jonas Garbenčius, sulaukęs 103 m. **N. Korris**

A.a. PETRAS BALUTIS. Šių metų rugsėjo 28 dieną po ilgos ir sunkios ligos mirė Petras Balutis, 87 m. amžiaus. Velionis gimęs Lietuvoje ir atvažiavęs į Kanadą 1948 m. Dirbo ir gyveno visą laiką prie Edmontono ir Edmontono mieste. Tik atvažiavęs į Kanadą dirbo kurį laiką anglių kasyklose netoli Edmontono. Ten jis išgyveno didelę kasyklų nelaimę, kur žuvo daug žmonių. Jis laimingai išliko gyvas. Velionis paliko žmoną Petronėlę, dukterį Ireną ir sūnų Davidą su šeima. Visi Edmontono lietuviai liūdi, reiškia užuojautą jo žmonai ir vaikams. Velionies kūno pelenai palaidoti "Holy Cross" krematoriume, Edmontone. **V.K.**

už visus imigrantus ir pabėgėlius, skurstančius, karo ir stichinių nelaimių paliestas šalis.

Po Mišių vyko vaišės vyskupijos salėje, kur buvo galima pasivaikinti kiekvienos parapijos tautiniais skanėstais. Mūsų parapijietės M. Šiulienė, E. Grajauskienė ir S. Matukaitienė iškepė skanių lietuviškų saldumynų, kurie buvo labai gijami. Vaišių metu skambėjo tautinės dainos ir muzika. Tai buvo graži proga atskleisti savo tautinę tapatybę ir parodyti kultūrinį solidarumą, meldžiantis už tautų bendradarbiavimą, viltį, teisingumą ir taiką pasaulyje. Nuširdžiai dėkojame mūsų parapijos kunigui Arūnui Brazauskui, OFM, bei parapijos tarybos liturginės sekcijos vadovei Daliai Trumpickienei už iniciatyvą dalyvauti šiose Mišiose ir aktyvų organizavimą.

Ramunė Brazauskienė

Hamilton, ON

HAMILTONO KRISTAUS KARALIAUS KATEDROJE spalio 2 d. buvo paminėta Imigrantų ir pabėgėlių diena. Ta proga vysk. A.F. Tonnos, kartu su kitų parapijų kunigais, aukėjo iškilmingas Mišias, kuriose dalyvavo ispanų, italų, korėjiečių, kroatų, lietuvių, portugalų, slovakų, slovėnų, vengrų, vietnamiečių ir vokiečių parapijų atstovai. Hamiltono Aušros Vartų Dievo Gailestingumo Motinos Švč. M. Marijos parapijos jaunimas – Irena, Birutė ir Vytautas Baniai bei Inga ir Karolis Brazauskai, pasipuošę tautiniais drabužiais, dalyvavo šventinėje eisenoje. Karolis ir Vytautas atliko liturginius skaitymus Mišių metu. Su aukomis buvo nešamas ir kvapnus lietuviškos duonos kepalėlis, kurį iškepė D. Kamaitienė. Mišių metu melstasi

Lietuviai su vyskupu po Mišių. Iš kairės: Karolis Brazauskas, Vytautas Banys, vysk. A.F. Tonnos, Birutė Banytė, kun. Arūnas Brazauskas, OFM, Irena Banytė, Inga Brazauskaitė

Wasaga Beach, ON

"Ms Oktoberfest"- Lina

VASAGIEČIŲ Kopy balsai (nr. 2-7) rašo, kad "Oktoberfest" suėjimas praėjo linksmai ir sklandžiai. Iš Collingwood, ON, atvykusi "Ms Oktoberfest" – Lina pajvairino popietę, kurioje dalyvavo daugiau kaip 50 Pensininkų klubo narių.

SUĖJIMAS vėl įvyks lapkričio 9 d., 2 v.p.p. Visi prašomi pasirošti 3 minučių programai – deklamuoti, padainuoti, pasaką pasekti, koku instrumentu pagroti ar net "baletą" pašokti, kiekvienam atskirai arba grupėmis.

NORINTYS autobusu vykti į Anapilio sodybą Kapinių lankymo dieną prašomi skambinti Joanai, tel. 705 445-6898. Kelionės kaina \$15 asmeniui. Inf.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos ambasados Vašingtone ministerė patarėja K. Jurgaitienė rugsėjo 23 d. dalyvavo JAV Valstybės departamento surengtoje konferencijoje, skirtoje į JAV įvažiavimo vizų panaikinimo programai. Pasak patarėjos, kad Lietuva kartu su kitomis valstybėmis, siekiančiomis vizio įvažiavimo į JAV-bes, buvo pakviesta į šią konferenciją, rodo, jog amerikiečiai rimtai žiūri į Lietuvos pažangą, įgyvendinant vadinamuosius "kelio gairių" reikalavimus. Esą, Lietuvos piliečiai, kaip ir dauguma Europos sąjungos valstybių piliečių, turi vilčių, kad galės keliauti į Ameriką be vizų. Šioje konferencijoje aptarti techniniai vizų atsiskyrimo programos požūriai – elektroninio paso įvedimas, pavogtų ir pamestų dokumentų bazės steigimas ir pan. Lietuva tuos uždavinius šiuo metu stengiasi įgyvendinti. Tuo rūpinasi konsulinė darbo grupė, sudaryta iš Lietuvos ir JAV-bių pareigūnų. "Kelio gairių" planą pasiūlė JAV prezidentas G. Bush, kai jis lankėsi š.m. vasario 24 d. Slovakijoje. Konferencijos dalyvius pasveikino Valstybės sekretorė C. Rice ir Krašto saugumo departamento sekretorius M. Chartoff.

Britanija

Lietuvių nusikaltėlių grupės siaučia Britanijoje, rašoma laikraštyje *East London Advertiser*, rugsėjo 29 d. laidoje. Lietuvių nusikaltėlių suklauti pasai, finansiniai dokumentai ir jų išspausdinti eurai užtvindė ir visą Europą. Pasak laikraščio, tie žmonės sovietmečiu darbavosi spaustuose. Jų padirbti eurai yra labai aukštos kokybės, sunkiai atskiriami nuo tikrų eurų. Tie nusikaltėliai į Britaniją išsprunka savo padirbtais dokumentais. Britų slaptoji policija (Scotland Yard) išpėja, kad šios nusikaltėlių grupės sudaro kraštui vis didėjantį pavojų. Sujudo policija visoje Europoje, kai Kaune buvo atrastos pagrindinio spaustuose. Saugumo darbuotojai užtiko 8 milijonus po vieną šimtą eurų. Niekas nežino, kiek tokių eurų paskleista visame žemyne. Pinigų klastotojai veikia tyliai, nepatraukdami saugumo dėmesio, taipgi šalindamiesi nusikaltėlių, kurie vartoja ginklus. R. Bendžius, Tarptautinio departamento Lietuvos policijos vadovo padėjėjas, pažymi, kad Lietuvos policija buvo prašoma padėti ieškoti nusikaltėlių visoje Europoje.

Lenkija

Seinų naujoji lietuviška mokykla, veikianti savo patalpose, pastytose Lietuvos valdžios lėšomis, gali būti uždaryta. Mat lenkų valdžia neskliria šiai mokyklai lėšų, pasiteisindama, kad jos steigėjai per vėlai ją įregistravo. Vyskupo A. Baranausko fondo pareigūnai aiškina, kad anksčiau mokyklos įregistruoti buvo neįmanoma, nes tik ši pavasa-

ri buvo padarytas sprendimas statyti lietuviškai mokyklai patalpas Seinuose. Šių metų rugsėjo 1 d., po 85-rių metų pertraukos, pradėjo veikti lietuvių mokykla, iš tikrųjų trys įstaigos: vaikų darželis, pagrindinė mokykla ir gimnazija. Pasak dienraščio *Lietuvos žinios*, Lenkijoje mokyklų finansavimas panašus kaip Lietuvoje. Lietuvoje kiekvienam mokiniui priklauso vadinas mokinių krepšelis. Tokį krepšelį gauna visi mokiniai, nepaisant, ar jie lanko valstybines, privačias ar visuomenines mokyklas. Lietuvių mokykla Seinuose nėra valstybinė. Ja rūpinasi Vyskupo A. Baranausko fondas, tačiau Seinų savivaldybė nenori perduoti šiai mokyklai mokinio krepšelio.

Gudija

Žolinės šventė Gervėčių šventovėje kasmet yra pakiliai švenčiama. Taip ji buvo švenčiama ir šiemet. "Žmonių nusiteikimas, tylios ir šviesios maldos, giesmės virpino širdis. Kiekvieno parapijiečio rankose margavo įvairiažiedžių gėlių, javų puokštės..." – rašoma laikraštyje *Lietuvių gados*, 2005 m. 8 nr. Taip pat Žolinė švenčiama ir Gėrių kaime. Kapinių senovinėje koplyčioje aukojamos Mišios. Šiais metais Gervėčių klebonas kun. L. Nestiukas po pamaldų pakvietė tikinčiuosius į eitynes po kaimą. Šiame kaime yra trys kryžiai. Prie jų ir vyko Žolinės apeigos: šventinti žolynai, derlius, kalbėtos maldos, giedotos giesmės. Klebonas kvietė visus gyventi draugiškai, padėti vieni kitiems ir taip lengvinti nelengvą kasdienybę. Procesijoje dalyvavo daug vaikų, paauglių bei jaunimo iš visų apylinkės kaimų (Petrikų, Pelegrindos, Milcejų, Galčiūnų, Galiūnų). Šventė išpūdį padarė ir Vilniaus bei Kauno vaikams, atostogavusiems pas savo senelius.

Australija

Sidnio miesto Lietuvių klubo metinis susirinkimas įvyko liepos 25 d. klubo patalpose. Dalyvavo 102 klubo nariai. Susirinkimui pirmininkavo K. Protas. Pastarasis perskaitė ir praėjusių metų susirinkimo protokolą. Klubo pirm. A. Migus padarė metinį veiklos pranešimą, pažymėdamas, kad per pastaruosius šešis mėnesius labai sumažėjo pajamos, nes mažiau buvo nuomojamos patalpos renginiams. Bet kartu sumažėjo ir išlaidos, nes atsirado savanorių darbuotojų. Pirmininkas sakė, kad vien lietuviai klubo negali išlaikyti. Todėl ir nutarta senąsias patalpas parduoti ir įsigyti naujas, moderniškesnes, kad jomis galėtų pasinaudoti ir kitataučiai. Po susirinkimo per savaitę bus sutvarkyti paskutiniai pardavimo ir naujų patalpų pirkimo reikalai. Išrinkta kitai kadencijai valdyba: A. Migus, K. Protas, A. Šepokas, K. Skirka, D. Staitis ir P. Vegys. (Mūsų pastogė, 2005 m., 39 nr.) J.A.

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPIEDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Angele Šalvaitytė, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovė.

Ji mielai jums patarš.

Nemokamas 1-888-657-4844

Darbo 705-445-8143

Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

Klaidžiojusios poetės sukaktys

J. ŠVABAITĖ-GYLIENĖ

Šių metų lapkričio 17 dieną sueis 101-ri metai nuo Salomėjos Nėries gimimo, o liepos 7 dieną – 60 metų nuo jos mirties. Sulaukus buvo ji vos 41-nerių metų... Gimė Salomėja Nėris – Bačinskaitė Kiršų kaime, Alvito valsč., Vilkaviškio apskr.

Pradėsiu nuo jos priešmirtinio eilėraščio *Sugrįžimas*. Jis buvo atspausdintas *Aušros* 39 (79) numery, kur taip įrašyta: “Ši eilėraštį improvizavo S. Nėris prieš savo mirtį. Jį užrašė ją slaugiusi medicinos sesuo, nes pati poetė nepajėgė rašyti...”

*O Viešpatie, sugrįžtu pas Tave,
Tamsioj naktį paklydus,
Priglausk kaip tikrą dukrą vėl mane
Skaudžias žaizdas išgydęs...*

*Priimk atgal, o Viešpatie, brangus,
Leisk su Tavim sueiti,
Aš žemėj palieku visus draugus –
Tavy turiu tik viltį...*

*Juk Tu žinai, kad laimė tarp žiedų...
Širdy man buvo gera gera...
Bet melas išvogė man daug turtų,
Ipiršęs nuodingąjį nektarą.*

*Jis nunešė kryželį paslapčia,
Man nuo širdies pavogęs,
Joje ir kūdikio karšta malda
Paliko be pastogės.*

*Dabar vėl grįžau, Dieve, pas Tave
Tamsioj naktį paklydus, -
Priglausk kaip tikrą dukrą vėl mane
Skaudžias žaizdas išgydęs...*

Viktoras Alekna savo knygoje apie Salomėją Nėrį rašė, kad prieš mirtį ją aplankė kun. Juozas Gustas, suteikė paskutinius sakramentus, o ji jam atidavė savo rankraštį – juodą sąsiuvinį, kurio jos draugė Laurinavičiūtė negalėjo paimti... Tas sąsiuvinis dingo. Kunigas Gustas po to apsilankymo buvo suimtas ir ištremtas į Sibirą, kur ir mirė...

Šiandien, kai dar vis puolama ir niekinama Salomėja Nėris, kai Lietuvoje iškyla vis nauji ir nauji vardai, kurie ir išdavė, ir trėmė, ir žudė nekaltus žmones, aš bandžiau perskaityti keletą knygų apie Nėrį, norėdama atrasti, ar bent vieną ji išdavė, nuskriaudė, įskundė. Ir neradau...

O kad ji suklydo, prisitaikė... Tai darė ir kiti: Mykolaitis-Putinas, Krėvė-Mickevičius, Liudas Gira, Balys Sruoga, Paukštelis, Boruta... O reikia tik pasiskaityti *Grūto parko lyriką*, kur rasime ne vieną mums žinomą vardą ir išeivijoje, kurie rašė pataikaujančius eilėraščius komunistinei sistemai... Šiandien negalima būtų išsiaiškinti, ar jie tai darė įsitikinę, ar iš baimės... Žinoma, gal šiandien jie labai gailisi, bet tai jau istorija...

Turime nusikaltėlių ir šventųjų tarpe. Šv. Petras tris kartus išsižadėjo Kristaus, ir kodėl? Ar ne iš baimės? “Meskime akmenį tie, kurie esame be nuodėmės”, - tai prasmingi Šv. Rašto žodžiai...

1964 metais *Drauge* rašė apie Salomėją Nėrį prel. Mykolas Krupavičius. Jis Salomėją gerai pažino, ją suprato, jos nenuteisė, nepasmerkė, prašė jai Dievo malonės.

Rašė jis: “Iš mūsų literatūros istorijos niekas neišbrauks nei Liudo Gira, nei S. Nėries. Gira buvo ir veikėjas, ir kovotojas iš pat savo jaunystės dienų. Tačiau apie Girą mažai kas siejosi, gal dėl to, kad lietuvių visuomenė jau buvo pripratusi prie jo kilnojimosi iš partijos į partiją ir kitokių staigmenų. Gira pradžioje buvo demokratų partijos narys. Jai suskilus, atsidūrė pas krikščionis demokratų. Čia, kaip ir kiti, jis pasirodė gyvas ir našus veikėjas ir rašytojas. Vėliau perėjo į tautininkus. Iš jų atsidūrė pas bolševikus...”

Kitaip buvo sutikta Salomėjos Nėries nelaime, - rašė prel. M. Krupavičius. - Apie ją daug kas rašė ir trumpų, ir ilgų studijų, ir piktų, ir objektyvių, ir smerkiančių, ir tokių, kurių autoriai jos klaidą leido per jos psichikos sietą, ir dėl to buvo atlaidesni jos padarytai klaidai.

M. Krupavičius apie ją rašė panaudodamas žinias iš jos motinos, gyvenančios Amerikoje, sesers Onutės Kizlauskienės, pažįstamų, jos buvusio klebono Alvito kun. A. Vilkaičio ir kitų. Pažino ją Kaune. Buvo ji pas jį apsilankiusi bent 10-15 kartų... Salomėja spaudoje buvo atvaizduota žiauria beširdė žmogysta, - rašė Krupavičius. - Ji net atsisakiusi lankyti savo ligonę motiną ligoninėje. Paklauses ją M. Krupavičius, ar Salomėja ją lankydavusi, senelė atsakė, kad Salomėją labai mylė-

jusi, kad ją dažnai ligoninėje lankydavo, atnešdama ir dovanėlių.

Salomėja, žinodama, kad ištremimui įtraukti iš jos pažįstamų ar giminių į sąrašus, pasistengdavo juos išpėti. Vienam Kaune gyvenusiam inžinieriui buvęs rimtas pavojus būti išvežtam. Ji padėjusi, buvo perkeltas į kitą vietą, kur gyveno ramiai ir vėliau pasitraukė į Vakarus, apsigyvenęs Krupavičiaus kaimynystėje...

Kad susirišo su “Trečiu Frontu”, tai buvo didelė Salomėjos klaida. O sunkiais karo laikais, su mažu Balanduku ant rankų, perėjusi kančių, nusivylimo ir nuodėmės kelią, buvo bolševikų visaip išnaudojama. Ji jautė savo kaltę, dėl to labai graužėsi, o 1943 metais Maskvoje rašė eilėraštyje *Tolimas sapnas*:

*Tarp žydinčių kaštonų
Raudona bažnytelė: -
Juk čia vaikystė mano,
Nejau ji grįžo vėliai?*

*Aš nedrąsiai stovėjau
Pilioriaus prisiglaudus, -
O žmonės trankiai ėjo,
Ir prie altoriaus spaudės...*

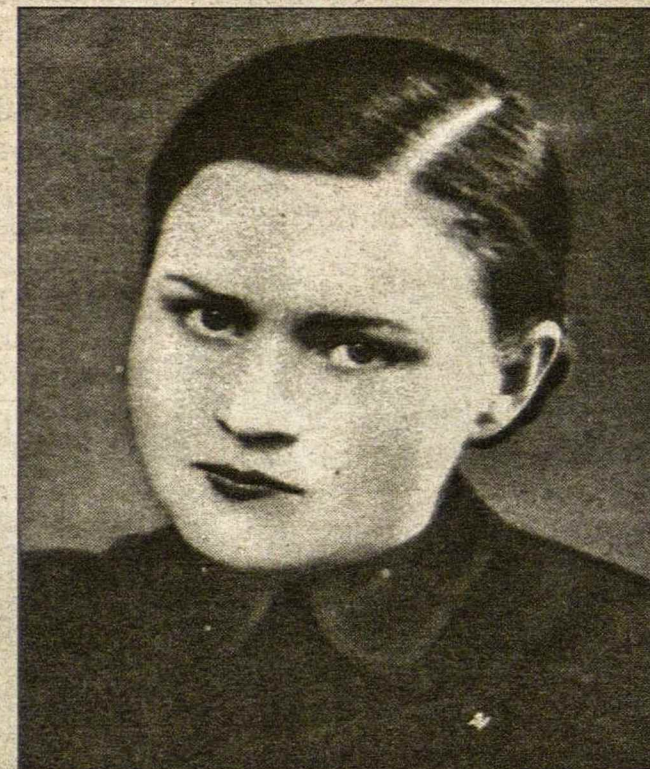
*Manęs čia nepažįsta
Pro gedulingą šydą,
Bet kojos žengt nedrįsta -
Tiek daug, tiek daugel klydę...*

*Sakykloj kalba - keista! -
Jisai - iš Galilėjos:
Tebūna jai atleista,
Nes daug jinau mylėjo...*

*Ir man be galo graudu -
Malda širdy netilpo,
Vargonai gaudė, gaudė,
Ir žvakės tirpo, tirpo...*

Salomėja buvo patekusi į atkaklių socialistų grupę, o “Trečiojo Fronto” redaktoriai ją vėliau labai išnaudojo, pakeisdami jos tekstus, eilėraščių vardus, ikišdami lyg nekaltai skambančias socialistines komunistines idėjas. Tačiau Salomėjos bibliotekoje nebuvo nei Lenino, nei Stalino, nei kitų bolševikų vadų raštų.

Pirmoji Salomėjos Nėries knyga *Anksti rytą* buvo išleista 1927 m., antroji *Pėdos smėly* - 1931, *Diemedžiu žydėsiu* - 1938 gavo Lietuvos rašytojų draugi-

Salomėja Bačinskaitė - Nėris jaunystės dienomis

jos valstybinę premiją. 1940 metais buvo išleista jos *Eglė žalčių karalienė*, 1943 *Dainuok, širdie, gyvenimą*. 1941 metais pasirodė poezijos rinktinė trijuose tomuose: pirmame sudėti eilėraščiai ir poemos, antrame - eilėraščiai ir vertimai, trečiame - proza, publicistika, dienoraščiai, laiškai.

Sunkiai susirgusi, jau prieš mirtį, buvo ji atidavusi leidyklai savo knygos rankraštį. Leidėjai jį pavadino *Lakštingala negali nečiulbėti*, nors rankraštis buvęs vardu *Prie didelio kelio*, - taip rašo profesorė literatūrologė Viktorija Daujotytė. Kai atnešė jai į ligoninę *Lakštingala negali nečiulbėti*, su pakeis-tais eilėraščių vardais ir tekstais, susigraudinusi ji atstūmė knygą nuo savęs...

Po Salomėjos Nėries mirties buvo išleista *Prie didelio kelio*, kurio rankraštį ji buvo parsivežusi į Lietuvą po klajonių svetimybėje, ir įteikusi leidyklai... *Prie didelio kelio* buvo jos paskutinės poetinės valios liudijimas. Turį šio rinkinio egzempliorius M. Mažvydo biblioteka Vilniuje, - rašo V. Daujotytė, taipgi Literatūros ir tautosakos institutas, Salomėjos Nėries muziejus. Yra pataisų, skirtumų, lapai perlenkti pusiau, susiūti ar surišti. Ne taip, kaip paprastai įteikiama leidyklai. Lyg iš anksto žinant, kad nebus išleista... Graudi rankrastinė eilėraščių knyga, panaši į benamių ar miško brolių sąsiuvinį, - rašė V. Daujotytė.

Taip buvo neišleistas jos pačios sudarytas rinkinys, neįvykdyta paskutinė poetės valia.

Smagus renginys

Vasariškai šiltą spalio 1 dieną į Toronto Lietuvių Namų “Rudens vakarą” skubėjo daugybė žmonių. Visi džiaugėsi ne tik nuostabiu rudeniu, bet ir artėjančiu susitikimu su Lietuvos popmuzikos žvaigždėmis I. Starošaitė ir Ž. Žvagulis.

Graziomis gėlėmis išpuoštoje salėje rinkosi įvairaus amžiaus žmonės. Susirinkusiems svečiams atlikėjus pristatė vakaro organizatorė - LN Visuomeninės veiklos k-to pirm. N. Žukauskienė. Svečiams trumpą meninę programą atliko Irena ir Žilvinas.

Pavakarieniavus ir pabandžius laimę turtingoje loterijoje, prasidėjo vakaro šokiai. Savo galingu balsu pirmą šokių dalį publiką išjudino I. Starošaitė. Vos prasidėjus pirmoms dainoms, žiūrovai pašoko ant kojų ir nesiliovė šokę iki jos pasirodymo pabaigos. Po pertraukėlės scenoje pasirodė ir susirinkusius tuoj pat pakerėjo šių metų Lietuvos šlagerių karalius, Valstybinės muzikos lygos nugalėtojas Žilvinas Žvagulis. Savo energija ir nuotaikingomis dainomis Žilvinas publiką įvarė į gryniausią šėlsmą!

Turbūt Lietuvių Namų salė niekada neregėjo taip išlinksminusios publikos - kartu su žiūrovais, rodos, siūbavo net salės sienos! Po pasirodymo svečiai iš Lietuvos susitiko su žiūrovais, kur su malonumu dalino savo autografus bei mielai fotografavosi. Vakaras baigėsi lietuviškos muzikos diskoteka. Viso vakaro metu svečius lydėjo gera nuotaika ir šilta aplinka. Renginį ruošė Toronto Lietuvių Namai. Inf.

Iš k.: G. Stasiulevičius, I. Starošaitė, R. Snowden, N. Žukauskienė, Ž. Žvagulis

Gyvenkime su muzika

Koncerte įvykusiame Vytauto Didžiojo universitete, Didžiojoje auloje, jaunoji smuikininkė Ieva Paukštytė ir kamerinis orkestras su dirigentu Vytautu Lukočiumi Ntr. A. Vaitkevičiaus

ASTA NOVIKAITĖ

Spalio 4-tosios vakarą VDU Katalikų teologijos fakulteto didžiąją salę pripildė gausus instrumentinės muzikos gerbėjų, susirinkusių pasiklausyti Lietuvos kamerinio orkestro atliekamų klasikinių kūrinių, būrys. Būtent šių garbingų svečių koncertu buvo paskelbtas Didžiosios Aulos muzikos vakarų atidarymas, kartu minint ir spalio 1-ąją – UNESCO paskelbtą pasauline muzikos diena.

Džiugu pastebėti, jog tokio pobūdžio muzika žavisi ir nemažai jaunų žmonių. Studentai, kaip, beje, ir universiteto dėstytojai, neliko abejingi šiam renginiui ir apskritai publika buvo kuo įvairiausia.

Su pat pirmąja kompozicija klausytojus užliejo neregima garsų banga – iškilinga, skaidri ir jausminga muzika tarsi nukėlė į ištaigingą prėjusių amžių aukštuomenės pokylį, kupiną romantiškos ir ypatingai šventiškos nuotaikos. Vadovaujamas dirigento Vytauto Lukočiaus, orkestras atliko vieną iš pirmųjų W.A. Mozart'o kūrinių – 17-ąją koncerto dalį antroje c-dur tonacijoje, dar kitaip vadinama „Šviesia“. Antroji kompozicija – taip pat iš ankstyvosios Mozart'o kūrybos – 1782 m. parašyto koncerto a-dur, dar vadinamo „Mažuoju“, antroji dalis, atlikta akompanuojant fortepijonui (Vytautas Streičys). Koncerto vedančioji, pauzių tarp atliekamų kūrinių metu, bendrais bruožais nupasakojo kiekvieno šių šedevrų atsiradimo istoriją, taip pat keletą įdomesnių kompozitoriaus gyvenimo detalių. Įdomu buvo sužinoti, jog būtent Mozart'o kūriniai yra visuotinai pripažinti ne tik muzikos, bet ir medi-

cinios srityje, būtent – muzikoterapijoje, kaip gydymoji, ramybę teikianti, fiziškai ir psichologiškai harmonizuojanti dvasią muzika.

Trečioji kompozicija – brazilų kilmės kompozitoriaus Heitor Villa-Lobos 9-oji „brazileira“, preliudas ir fuga – tiek minorine, tiek mažorine tonacija. Dedikuota amerikiečių kompozitoriui Aaronui Hochlandui, parašyta 20 amžiaus ekspresija, padiktuota gan sunkaus laikmečio (apie 1937 – 1945 metus). Klausytojus ypač sužavėjo ketvirtoji kompozicija, tiksliau – įspūdingas jaunos ir talentingos smuikininkės Ievos Paukštytės pasirodymas atliekant Mozart'o koncertą smuikui (koncertas smuikui nr. 4, 1-oji dalis, d-dur tonacija). Koncertą užbaigė dvi lietuvių kompozitoriaus Jono Tamulionio pjesės iš kūrinių „Rojaus paukščių giesmė“ (1997 m.) – „Dangiškoji“ ir „Velniškoji“ tokatos. Įdomiausia tai, jog visų pirmą šios pjesės buvo sukurtos akordeonui ir tik vėliau – orkestrui.

Šia lietuviška gaida ir baigėsi Lietuvos kamerinio orkestro pasirodymas, tačiau vakaras tuo dar nesibaigė – visi susirinkusieji buvo pakviesti pasilikti po koncerto šiltam ir maloniam pobūviui, pasikalbėti, pabendrauti, pasidalinti išpuodžiais bendraminčių rate.

Tiesa, jog šis vakaras įsiminė ilgam ir buvo nepaprastas – kaip ir muzika – gyva ir priekianti gyvenimui net ir labiausiai užslėptus jausmus, džiaugsmą ir meilę pasauliui, muzika, kurią savaime išgirsti ne vien klausos pojūčio pagalba, bet jauti savo siela ir širdies virpesiais atkartoji įvairiaspalvius jos melodijų niuansus. Tad... gyvenkite su muzika!

Dail. A. Tamošaitis, Grėbėjos

Pareinu į namus

Pareinu
Į namus,
Jų seniai
Nebėra...
Auga šaltis
Skaudus,
Draikos laiko
Skara...
Atmintis
Širdyje
Gelė, maudžia
Giliai...
Čia gyvybės
Nėra,
Negyvi
Šuliniai...
Nebus liepų
Medaus,
Nebus vyšnių
Saldžių...
Nieks prie vartų
Nelauks,
Neatbėgs
Takučiu...
Pareinu
Į namus,
Jų seniai
Nebėra,
Padalinta
Per pus
Draikos laiko
Skara...
Valerija Vilčinskienė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (LVSO) rugsėjo 9 dieną pradėjo savo septynioliktą koncertų sezoną. Vilniaus kongresų rūmuose orkestras paprastai kas savaitę parengia po koncertą: sezono metu apie 20 simfoninių, iki 8 kamerinių ir apie 6 koncertus mažiesiems klausytojams. Šis sezonas pradėtas tąsa austrų kompozitoriaus Gustav Mahler simfoninių kūrinių ciklo – kantata solistams, chorui ir orkestrui *Rauda*. Dainavo solistai Sigutė Stonytė, Inesa Linaburgytė, Algirdas Janutas ir Kauno valstybinis choras. Vėliau buvo atlikti dar du G. Mahler simfoniniai kūriniai: LVSO su soliste Liora Grodnikaite spalio 1 atliko dainų ciklą *Stebuklingas berniuko ragas* ir Simfoniją Nr. 5. Gruodžio 16 dieną LVSO su čekų soliste Dagmara Peckova atliks du G. Mahler dainų ciklus – *Keliaujančio pameistrio dainos* ir *Dainos apie mirusius vaikus*.

Kitoose sezono koncertuose smuiko virtuozas Vilhelmas Čepinskis atliks Sergej Prokofjevo *Koncertą smuikui D-dur* (spalio 21), amerikietė Corinne Chapelle – Ludwig van Beethoveno *Koncertą smuikui D-dur* (lapkričio 18). Rusų violončelininkas Aleksandr Rudin pristatys retai atliekamus Anton Kraft bei Robert Schumann *Koncertus violončelei ir orkestrui* (spalio 10). Lapkričio 4 koncerte rusų pianistas Ilja Raškovskis atliks Fryderyk Chopin *Koncertą fortepijonui ir orkestrui Nr. 2*, o LVSO atliks Hector Berlioz *Fantastiškąją simfoniją* ir Carl Maria von Weber operos *Oberonas* uvertiūrą.

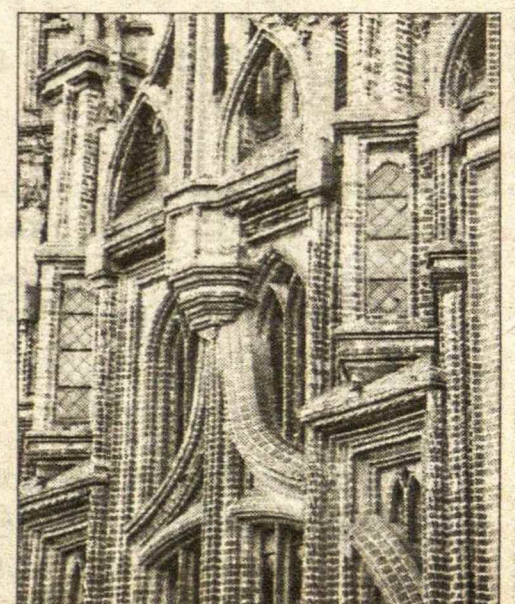
Dabarties muzikos koncertuose rugsėjo 23 buvo paminėtas pianistas ir kompozitorius Vytautas Bacevičius atliekant kompozitoriaus ir jo amžininkų muziką. Lapkričio 25 dieną numatomas kompozitoriaus Vytauto Laurušo jubiliejinis koncertas. Orkestro gimtadienio koncerte, 2006 vasario 4, žadama ypatinga staigmena – koncertinis Wolfgang Amadeus Mozart operos *Užburtoji fleita* atlikimas su rinktiniais Austrijos, Lietuvos ir Latvijos operos dainininkais. Tuo bus paminėtas ir Mozarto 250 metų gimimo jubiliejus.

Vilniaus universiteto prorektorius akademikas Juozas V. Vaitkus iškėlė rimtą Lietuvos universitetų profesūros krizę: dėl per didelio pedagoginio darbo krūvio dėstytojai apleidžia mokslinį, taikomąjį darbą ir todėl netrukus praras savo srities kvalifikaciją ir taps diletantais. Problema plečiasi dėl dėstytojų mažo uždarbio – dėl to jie stengiasi įsidarbinti pedagoginiam darbui ir kitose aukštosiose mokyklose, kad papildytų savo pajamas. „Profesorius ar docentas aplink save turėtų kurti mokslinio darbo atmosferą, į praktinius užsiėmimus įtraukti studentus, aktyviai su jais diskutuoti, tartis, svarstyti problemas“, teigė prorektorius. Tuo tarpu „mokslinio darbo atmosfera“ prie kuklaus atlyginimo – prabanga.

Krizė kai kuriose studijų srityse itin aštri, nes privačios struktūros jauniems specialistams siūlo daug didesnius atlyginimus. Universitetams jų nedaug telieka. 2004 metų profesorių VU buvo apie 17%, docentų – 8,7%. Daugiausia dėstytojų yra tarp 50 ir 59 metų amžiaus, mažiausiai, vos 3% tarp 30 ir 39 metų. Nors pagal Aukštojo mokslo įstatymą dėstytojai galima dirbti iki 65 metų amžiaus, daugelio sulaukusių to garbaus amžiaus dėstytojų rektorai prašo pasilikti ir dirbti toliau. Rektorai gali pratęsti dėstytojo karjerą pagal reikalą iki pridėtinų 6 metų.

Aktorės Unės Babickaitės-Graičiūnienės laišku ir atsiminimų knygą išleido Vilniaus leidykla „Aidai“. Joje skelbiami aktorės laišškai bei laišškai jai, amžininkų, bičiulių ir giminių atsiminimai. Knygoje atsiskleidžia charizmatika, asmenybė: šmaikšti, jausminga, puikios erudicijos ir humoro jausmo moteris, bendravusi su daugybe to meto įdomių žmonių – aktorių, rašytojų, dvasiškių. Gimė 1897 metais Laukminiškiuose, Kupiškio rajone. Mokėsi Panevėžyje, vėliau Peterburgo imperatoriškoje konservatorijoje ir Polako dramos kursuose, kur vaidino, šoko, deklamavo lietuvių draugijų renginiuose. 1918-1919 m. sėkmingai vaidino ir režisavo Kaune „Dainos bei scenos“ draugijoje.

1919 m. su pirmąja Lietuvos diplomatinę misiją išvyko į JAV. Ten lietuvių telkiniuose rengė spektaklius, vaidino, vedė dramos kursus, Une Baye pavarde vaidino keliuose filmuose. Nuo 1924 m. vaidino amerikiečių teatruose Čikagoje, Niujorke, Vašingtone. 1928 m. su vyru išvyko į Europą, vaidino ir režisavo Londone, Paryžiuje. 1936 m. sugrįžo į Lietuvą, vadovavo Šaulių sąjungos teatru, deklamavo poeziją Kauno radiofone. 1948-1950 m. vadovavo Kauno universiteto Statybos fakulteto dramos būreliui. 1951 m. su vyru Vytautu Graičiūnu buvo suimti ir išsiųsti į gulagus. Vyras netrukus žuvo, o Unė 1953 m. amnestuota grįžo į Kauną, kur gyveno iki mirties 1961 metais. Valstybinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje yra saugomas jos sukauptas archyvas, o 1998 m. prie namo Kaune, Vaižganto gatvėje buvo atidengta memorialinė lenta. G.K.

Vilniaus Šv. Onos šventovės fasado fragmentas

Ntr. G. Kurpio

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
FAX: (416) 532-4816
Anapilyje tel.: (905) 566-0006 Fax: (905) 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p. p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 67 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term.ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.30%
1 metų term. indėlius	1.70%
2 metų term. indėlius	2.05%
3 metų term. indėlius	2.30%
4 metų term. indėlius	2.55%
5 metų term. indėlius	2.90%
1 metų "cashable" GIC	2.25%
1 metų GIC-met. palūk.	2.75%
2 metų GIC-met. palūk.	2.75%
3 metų GIC-met. palūk.	3.10%
4 metų GIC-met. palūk.	3.10%
5 metų GIC-met. palūk.	3.25%
RRSP, RRIF "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.00%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.35%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.50%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.50%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	2.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	5.75%
Sutarties paskolas nuo	5.75%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	4.50%
2 metų	4.85%
3 metų	5.00%
4 metų	5.20%
5 metų	5.35%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.75%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

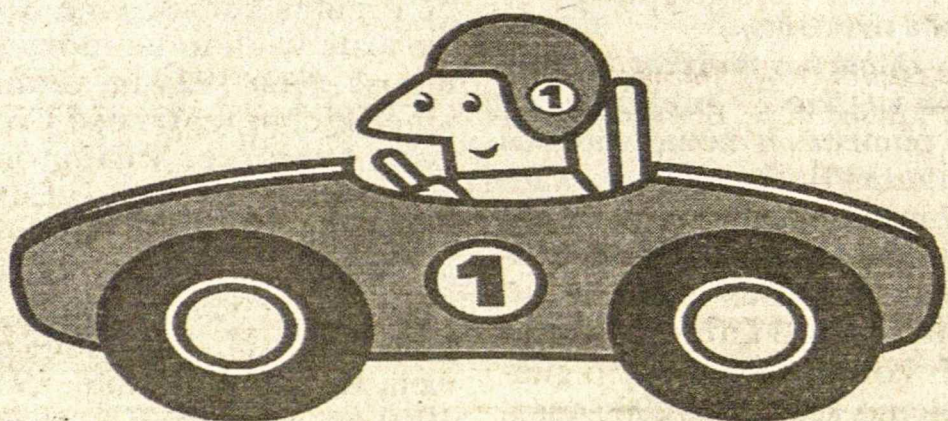
KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI

AMEX EURO ČEKIŲ

NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

PERKANT AUTOMOBILĮ

IMKITE PASKOLĄ 5.50%

IR JŪS DAR GAUSITE iki \$300 DEĞALAMS

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

POKALBIAI

Kultūrinė Bendruomenės veikla

Į pateiktus klausimus atsako Kanados lietuvių bendruomenės
krašto valdybos vicepirmininkas kultūros reikalams

Algirdas K. Vaičiūnas

- Kaip Jūs apibūdintumėt savo pareigas šioje srityje?

- Pareigos nėra tiksliai apibrėžtos. Gaires pasiūlo KLB Krašto Taryba. Paprastai, kiek įsipareigoji ir stengies padaryti priklauso nuo aplinkybių, lėšų ir talkos. Apibrėžti kultūrą ir kokie reikalai priklauso kultūrai arba rasti ribą tarp kultūros ir švietimo iševijos lietuviškoje veikloje neįmanoma. Net ir Lietuvoje kultūros ir švietimo ministerija yra kartais sujungiamos. Kanadoje kūno kultūra rūpinasi ŠALFAS ir įvairūs lietuviškieji klubai. Kalbos kultūra - mokyklos, laikraščiai ir kita spauda. Matosi ir kompiuterinis įnašas kalboje. Dar lieka dainos, tautinis menas ir šokiai. Dirva plati. Turint daugiau lėšų, galima būtų daugiau praplėsti veiklą. Lietuviai yra linkę kultūrinei veiklai - botago nereikia. Reikia vadovų, ypač mažesnėse apylinkėse. Nebūtinai profesionalų. Reikia drąsos ir paskatos pradėti darbą.

- Kokiais projektais teko užsiimti praėjusiais metais?

- 2004 metai buvo tautinių šokių metai. Kai 2000 metais KLB surengė sėkmingą šokių šventę, kuri buvo sėkminga ne tik meno ar kultūros atžvilgiu, bet KLB prakuto ir finansiškai. Todėl KLB kultūros biudžete buvo numatyta kiek galima daugiau padėti Kanados dalyviams TŠ šventėje Čikagoje 2004 metais. O dalyvių buvo daug. KLB gali tikrai didžiuotis savo vienetais, jų pasiruošimu, drausmingumu ir puikiu pasirodymu. Buvo plačiai minimas lietuviškos raštijos atgavimo 100-metis apylinkėse ir mokyklose. KLB prisidėjo prie iniciatyvos ir ruošos planuojant 8-ąją Dainų šventę Čikagoje 2006 m.

- Kokie projektai Jūsų laukia ateityje?

- Silpstant apylinkių veiklai senose lietuvių bendruomenių tvirtovėse, kyla nauji uždaviniai, ypač kaip įtraukti naujai atvykstančius ateivius į lietuvišką veiklą. Lietuviška prigimtis burtis neišnyko nei laiko tėkmėje, nei priespaudos ar okupacijos slegiama, nei Atlanto vandenyno toliais atskirta. Seni metodai gelbsti, kaip antai mokyklos, stovyklos, sportas, dainų ir šokių būreliai. Naujų ateivių banga skaičiumi jau prisivijo pokario bangą. Čia vėl yra sunkumų mažesnėse apylinkėse. Ne visi vienodai supranta bendruomeniškumą. Duona ir pastogė visuomet buvo pirmieji ateivių rūpesčiai. Tėvų žemės trauka pasiekia mus tik po kelerių metų. Jei negrįžta lietuvis į namus, tai čia pat kuria savo Lietuvėlę. KLB stengiasi užpildyti šią spragą.

- Kaip prisideda Kanada prie ateinančių metų Dainų šventės?

- KLB sudarė savo 8-tosios dainų šventės Kanados komitetą, kuris labai artimai bendradarbiauja su DŠ organizaciniu komitetu. Kanados choras nuo Čikagos skiria nemenki atstumai, tad reikia spręsti registracijos, buitinių ir transporto priemonių parūpinimo klausimus, arba bent pasirūpinti tos naštos palengvinimu šventės dalyviams. Nėra pigių viešbučių Čikagos centre, tad teks ieškoti būdų paremti dalyvių išlaidas. Tikimės pasiekti ir būsimųjų žiūrovų ausis, kad ši šventė taptų ne tik dalyvių, bet ir visų Šiaurės Amerikos lietuvių šventė. Šūkis, "Atsiliepk daina" nėra tam, kad iššauktų galingo jungtinio choro aidą, bet kad jis pasiektų mūsų širdis ir nesibaigtų 8-je Dainų šventėje, bet kartotųsi ir ateinančių kartų lūpose. KLB didžiuojasi, kad Kanados choristų skaičius yra proporcingai didesnis už JAV. KLB prisidėjo siūsdama finansinę paskolą DŠ organizaciniam komitetui Čikagoje. Taip pat ieško mecenatų, rėmėjų, ragina ir ragins Kanados lietuvių vykti į šią šventę 2006 m. liepos 2 d.

- Ko labiausiai reikia šios komisijos sėkmingai veiklai?

- Jeigu yra komisija, tai turėtų būti ir komi-

saras. Kiekvienas KLB KV narys yra atsakingas už savo srities veiklą. Mano, kaip vicepirmininko kultūrai didžiausias rūpestis kaip galima labiau paremti tas grupes ir vienetus, kurie prisideda prie lietuviškos kultūros plėtimo. Deja, ne visada yra įmanoma tai padaryti, nes ribotos lėšos riboja ir pagalbą. Būtų labai gražu, kad kiekvienas lietuvis prisimintų savo iševijos pareigą, susimokėti metinį solidarumo mokestį. Šiuo metu, mano skaičiavimu, ji susimoka tik 6-7% Kanadoje gyvenančių lietuvių. Labai svarbu yra mūsų apylinkėse vykstančių renginių lankymas. Į juos stengiamasi įvelti savo meninius ansamblius ir tuo pajavairinti programas, tačiau vis dažniau kyla noras pasikviesti svečius iš Lietuvos. Jie profesionalai ir ryškiau švyti scenoje ar šokių aikštėje. Bet kam gi tada šoks, dainuos ir vaidins mūsų pačių vienetai? Kas jais gėrės ir išlaikys? Kas duos jiems akstiną veikti?

- Jei nėra komisijos, tad kaip yra plėtojama kultūrinė veikla?

- Kiekvienam uždaviniui yra sutelkiamas būrelis ar komitetas, prisitaikant prie užduočių ar reikalavimų. Kartais reikia prisijunti prie organizacijose sukurtų laikinų (ad-hoc) komitetų arba juos sudaryti. Lengviau yra rasti savanorių vienam uždaviniui vykdyti, negu visai veiklai plėsti. Retėja savanorių eilės, nes kiekviename komitete yra reikalingas įsipareigojimas, laukia darbas ir ne visuomet tas darbas įvertinamas su padėka.

- Ar turite biudžetą?

- Įstatymų ir rašto žinovai labai mėgsta šį klausimą, nes pažvelgus į praeities pajamas ir išlaidas, lengva padaryti išvadas - kritika. Išlaidos negali viršyti pajamų! Kad sudarytume bendruomenės biudžetą, turime remtis tomis pajamomis, kurios gal bus kada nors gaunamos. Turint izde pinigų galima planuoti ir vykdyti tas gaires, kurias siūlo KLB krašto taryba. Deja, ji turi remtis jau praėjusiais faktais, kurie pristatomi suvažiavimui visam pusmečiui praėjus po apyskaitos. Smagu būtų remti tuos vienetus ar renginius, kaip Tautinių šokių šventę, kurie praityje atnešė papildomų lėšų išdui, bet kur gauti lėšų švietimui, kultūros simpoziumų ar suvažiavimų rengimui? Reikia lėšų raštines ir muziejaus-archyvo išlaikymui, reikia ir KLB KV veiklos reikalams.

- Kaip yra skirstomos šio biudžeto lėšos - ar yra nustatytos paramos gairės įvairiems tikslams?

- Valdybai yra neįmanoma pradėti skirstyti biudžeto lėšų, kol jos dar negautos, o turimos lėšos yra skirstomos pagal reikalą. Šis klausimas būtų tolygus klausimui - "kaip motina tremtinė Sibire dalijosi duona su savo mažamete dukrele ir sergančiu tėvu?". Aišku, kad būtų lengviau dalintis visu kepalu. Jau išstisus metus specialiai sudarytas "finansų komitetas" sprendžia klausimą, ką daryti su mažėjančiu izdu. Kanados lietuvių muziejus-archyvas reikalauja didžiausio kashio iš KLB biudžeto. KLB KV būtinai reikia apmokėti muziejaus-archyvo nuomą. Galima jį paversti tik archyvu ir pasitenkinti sandėlių patalpomis, tačiau yra reikalingas aptarnavimas, katalogavimas ir vieta įrengimams saugoti. Neįmanoma muziejų-archyvą aptarnauti tik mėgėjų jėgomis ir savanorių paslaugomis.

Kultūrinę veiklą galima siaurinti iki minimumo, tačiau Lietuvių charta įgaliojo Bendruomenę ją puoselėti ir plėsti. Tai priklauso nuo lietuviškos visuomenės dosnumo. Per išstisus penkis dešimtmečius ji rėmė KLB ir reikia tikėtis, kad ta parama nemažės. Tenka dėkoti visoms lietuvių parapijoms, organizacijoms, kooperatyvams, įvairiems sambūriams, vienetams ir Kanados lietuvių fondui, kurie savo darbu, šokiu, daina, menu ir lėšomis išlaikė lietuvių kultūrinės vertybes. Kor.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

- ♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦
- Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦
- Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos
tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

RE/MAX
Realty Specialists Inc. Inc.
Independently Owned and Operated

Birutė (Betty) Bartusevičius
Sales Representative

2691 Credit Valley Rd., Suite 101
Mississauga, Ontario L5M 7A1
Fax: 905-828-2829

Bus: 905-828-3434

Cell: 416-427-1875

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor
Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

SPAUŠTUVĖ

PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prile Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$300* COUPON **\$300***
Off for 1 parcel **Off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Žinios iš Lietuvos

• Tokyo (Japonija) vykusiose busido "K-1 World Max" varžybose šių metų pasaulio čempionas Remigijus Morkevičius įveikė japonų žvaigždę K. Yasuhiro. Lietuvos kovotojas 3 ratų kovoje japoną parguldė net tris kartus.

• 2006 metų Turino (Italija) olimpinį žaidynių dailiajame čiuožime vėl matysime Lietuvos atstovus – Margaritą Drobiazgo ir Povilą Vanagą. Lietuviai Austrijos sostinėje vykusiose "Karl Schaefer Memorial-2005" atrankos varžybose iškovojo vieną iš keturių kelialapių į olimpiadą. Tose pačiose varžybose tarp 21 solisto vienuoliktają vietą užėmė kaunietis Aidas Reklis.

• Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamentui paskirtas naujas generalinis direktorius Algirdas Raslanas.

• Tradicinis Lietuvos sporto vakaras, kuriame bus pagerbti geriausi 2005 metų Lietuvos sportininkai, rengiamas gruodžio 12-ąją Lietuvos operos ir baletų teatre. Metų sportininku išrinktas atletas bus apdovanojamas 1 kg aukso gabalu ir specialiu LTOK prizų – Stanislovo Kuzmo skulptūra "Šaulys". Geriausias sportininkas bus išrinktas Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK), loterijų firmos "Oli-fėja" ir dienraščio Lietuvos rytas organizuojamuose rinkimuose. Pretendentais į Metų sportininko titulą laikomi pasaulio disko metimo čempionas Virgilijus Alekna ir stipriausias pasaulio galiūnas Žydrūnas Savickas.

• Pasaulio jaunių ir jaunimo "sambo" imtynių čempionate Salonikuose (Graikija), kuriame dalyvavo 26 šalių atstovai, Lietuvos atstovės iškovojo keturis medalius. Jaunių (17-18 metų) varžybose rokiškietė V. Saulytė (iki 40 kg) ir šiaulietė I. Taškūnaitė (iki 44 kg) iškovojo sidabro medalius, o ukmergietė G. Micytė (iki 52 kg) laimėjo bronzą. Jaunimo (19-20 metų) varžybose šiaulietė V. Kepalaitė (iki 44 kg) laimėjo sidabro medalį.

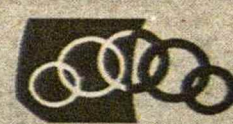
• Lietuvos bėgikas Arūnas Balčiūnas 25-ajame Echtenach (Liuksemburgas) maratone, 42 km 195 m nuotolį įveikė per 2 val. 29 min. 8 sek. ir laimėjo trečiąją vietą.

• Lietuvos orientacininkų vasaros sezoną tradiciškai užbaigusių Lietuvos taurės varžybų, kurios vyko Druskininkų apylinkėse, Viečiūnuose ir Marcinkonyse, nugalėtojais elito grupėje tapo Kauno sporto mokyklos "Gaja" auklėtinis Simonas Krėpšta ir Panevėžio "Lėvens" klubo atstovė Vilma Rudzenskaitė. V.P.

"Aušros" žinios

• Iškilminga "Aušros" klubo vakarienė įvyks lapkričio 5 d. Priėmimo parapijos salėje. Dėl bilietų kreiptis į Ritą Grybiene, 416 234-5982. Savaitgalio programa bus paskelbta www.ausra.net. Bus "Aušros" 50 metų veiklos nuotraukų paroda. Jei turite nuotraukų (senesnių ir šių dienų), kurios tiktų parodai, skambinkite Aušrai Pleinytei, 416 762-9686.

• "Aušros" 2005-2006 sezonas jau prasidėjo. Prašome kreiptis į www.ausra.net dėl treniravimo detalių. Jei kas norėtų stoti į klubą, praneškite per internetą arba skambinkite Rūtai Jaglovitz, 416 622-9919. Inf.

SPORTAS

Iš 1500 – trečias

Mindaugas Pukštys

Motėrų grupėje nugalėjo tapo rusė R. Burangulova (2:42:00). (Iš E. Fedosejevos ir L. Misevičiaus pranešimo)

Lietuviai sportinėse varžybose Edmontone, AB

Š.m. liepos mėnesio antroje pusėje Edmontono lietuviai sulaukė daug mielių svečių. Tuo metu Edmontone vyko Pasaulio vyresnių sportininkų varžybos (World Master Games), kuriose dalyvavo per 21,000 sportininkų iš 73 valstybių. Atvyko ir 70 atletų iš Lietuvos. Kai sužinojome apie tokį gausų sportininkų dalyvavimą iš Lietuvos, Edmontono Lietuvių Namų valdyba ir visi kiti Edmontono lietuviai nekantriai laukė ir organizavo pasimatymą su jais. Pirmiausia Edmontono Namų valdyba suorganizavo transportą sportininkams iš oro uosto į jų apsigyvenimo vietą Albertos universiteto bendrabučiuose. Po dviejų dienų, kai jie atsigavo po ilgos kelionės ir 9 valandų laiko skirtumo tarp Lietuvos ir Edmontono, svečiai buvo nuvežti į Edmontono Lietuvių Namus pasivaikinti ir pabendrauti su vietiniais lietuviais ir jų šeimomis. Dar buvo vienas malonus įvykis – į Lietuvos atletų priėmimą Lietuvių Namuose atvyko ir 15 lietuvių sportininkų iš Australijos. Tai buvo didžiausias lietuvių susibūrimas Lietuvių Namų 52 metų istorijoje. Buvo

daug kalbų, dainų, ir daug malonių pabendravimų su svečiais iš Lietuvos ir Australijos.

Edmontono lietuviai taip pat suorganizavo ekskursiją po miestą, priėmimus privačiuose namuose, vakarienes restoranuose, iškylas į Albertos kalnus: Jasper, Lake Louise, Banff, Calgary ir kitas įdomias vietas. Sunku buvo organizuoti, nes sportininkai buvo labai užimti savo sporto varžybomis.

Laikas greit prabėgo (10 dienų), ir reikėjo Edmontono lietuviams atsiseikinti su sportininkais. Kadangi jie išvyko skirtingomis dienomis ir skirtingais laikais, tai Edmontono lietuviams teko kelis kartus parūpinti transportą į oro uostą ir liūdnai atsiseikinti su svečiais. Gaila, kad dėl "Air France" lėktuvo katastrofos Toronto oro uoste ir dūmų atsiradimo "British Airways" lėktuvuose, kai kurioms lietuvių sportininkų grupėms kelionė namo užtruko beveik tris dienas. Bet mes tikimės, kad lietuvių sportininkų apsilankymas Edmontone jiems paliko gerą įspūdį apie vietinius lietuvius ir apie Kanadą.

Lietuvės sportininkės (iš Lietuvos) lankėsi Albertos kalnuose (čia tik maža grupė) 2005 m. liepos 29 d.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Vacys Vaivada, KATALIKŲ BAŽNYČIOS IR REFORMACIJA ŽEMAITIJOJE XVI a.: esminiai raidos bruožai. Knygos leidimą rėmė Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija. Klaipėdos uni-

versiteto leidykla. Santrauką į anglų kalbą vertė prof. Stephen Rowell. Redaktorė – Romualda Nikžentaitienė. Dailininkas Algis Kliševičius. Klaipėda, 2004 m., 247 psl.

SKAUTŲ VEIKLA

Padėkos savaitgalį (spalio 8 d.) "Rambyno" tunto skautų vyčių būrelis pusdienį padirbėjo Toronto "Daily Bread Food Bank", kuriame tvarkė nepasiturintiems suaukotą maistą

Ntr. J. Didžbalio

Bebrai (jaun. jūrų skautai) iškylavo "Romuvoje" spalio 15-16 d. Jie čia prie savo namelio. Iš k. V. Szwarc, M. Punkris, R. Szwarc, L. Kapiniak, S. Punkris

Ntr. L. Vytės-Szwarc

Pasaulio jaunimo dienose Vokietijoje teko aplankyti Šv. Remigijaus šventovę. Iš k.: L. Puterytė, Z. Astravaitė, A. Turczyn, V. Gudinskas, L. Žemaitytė

Ntr. Z. Astravaitės

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncevalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

**KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
I LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!**

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų -
apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę,
Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!

VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės -
Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums
nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800

Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes
vietoves siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON
ALGIS ir STEFA MEDELIAI **Tel. 905-306-9563**

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM I RANKAS PER 7 DARBO
DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

JAUNIMO ŽODIS

Rašo Toronto Aukštesniųjų lituanistinių kursų moksleiviai

Su praeitų metų dešimtokais perskaitė J. Bi-liūno apsakymą "Kliudžiau". Gaila nušautos katytės, gaila ir ją nušovusio berniuko, nes jis dėl tokio savo poelgio labai gailisi ir išgyvena. Iš kelių pateiktų užduočių mokiniai pasirinko detalai aprašyti jiems labiausiai patinkantį gyvūną.

Literatūros mokytoja R. Žemaitytė-De Iuliis

Meilutė

Meilutė yra mūsų Siamo katytė. Ji yra trijų mėnesių. Jos nosytė ruda, akys mėlynos, ausys rudos ir smailios. Kojytės tokios pat spalvos kaip ir nosytė – ruda. Ji plona, turi ilgą ploną rudą uodegę. Meilutei labai patinka mūsų šunio uodega, kai jis ją judina. Tada Meilutė šoka ant tos uodegos. Ji taip pat mėgsta žaisti su pom-poms.

Su kitomis dviem mūsų katėmis Meilutė labai gražiai sutinka.

Jonas Paliulis

Mano mėgstamiausias gyvūnas yra liūtas. Man liūtai patinka, nes jie yra stiprūs, didingi, karališki. Liūto atvaizdas būdavo ant karalysčių simbolių,

Praeitų metų lituanistinių kursų dešimtokai mokėsi aprašyti augalą, stengdamiesi panaudoti bent paprasčiausių meninių priemonių. Aprašymą mėginome kilstelėti į aukštesnį meninį lygį, pasižiūrėdami, ką apie tokį patį augalą sako poetai.

Literatūros mokytoja R. Žemaitytė-De Iuliis

Ramunė

Aš noriu rašyti apie ramunę, nes man patinka šios gėlės pavadinimas, ir dar todėl, kad tai yra labai plačiai žinomas mergaitės vardas. Ramunė nėra didelė gėlė. Ji turi ilgą ir ne tokį jau ploną kotą, o ant jo yra ploni žali pailgi lapeliai. Žiedas atrodo kaip mažą saulutę su baltais spinduliukais. Ramunė neturi stipraus kvapo. Iš jos labai dažnai būna pinami vainikai, jų puokštės merkiamos į vazas.

Rašytojai dažnai mėgsta pavaizduoti ramunę kaip skaistumo ar tyrumo simbolį. Kaip rašė Jurgis Baltrušaitis: / Ramunėlė tu baltoji, / Kad papuoštum mano kelią, / Tu iš dulkių atsistoji, / Skaisčių pakeli galvelę. "Ramunėlė"

Martynas Bachovas

Tulpė

Aš mėgstu tulpę, nes tai paprasta, graži, spalvinga gėlė. Jos augdavo mano darželyje Lietuvoje. Tulpė išauga iš svogūnėlio, turi vieną žiedą ant vieno stiebelio ir tą stiebą glaudžia keli žali lapai.

Andrius Paznėkas, praeitų metų dešimtokas

Pulgis Andriušis "Vabalų vestuvėse" aprašo vestuves, kurios panašios į žmonių. Labai prabangios. Daug maisto ir gėrimų, net indai buvo skolinėti. Labai daug svečių buvo. Šitame kūrinyje rašoma, kad ne visada galima pasitikėti kitais. Vabalas Grikiapis prašė, kad skruzdės padarytų žemuogių vyną. Jos padarė, bet į tą vyną pripylė skruzdžių rūgšties, nuo kurios žarnos susisuka. Visi svečiai gėrė daug alkoholio. Šimtakojis net apsirgo. Bloga savybė yra skundimas. Uodas norėjo pasakyti varnėnui apie vabalų vestuves. Jis pyko, kad jo nepakvietė. Bet nespėjo paskusti, nes varnėnas uodą prarijo. Negerai būti ir išdidžiam kaip Degutinis, kuris nenorėjo šokti su paprastais vabalais.

Tomas Krakauskas, praeitų metų vienuoliktokas

Satyra angliškai yra "satire". Tai piktas juokas (dark joke), kuris kritikuoja blogas savybes.

V. Kudirkos satyroje "Lietuvos tilto atsiminimai" rusai norėjo taisyti tiltą, nes norėjo iš taisyto uždirbti pinigų. Jie vis taisė ir taisė tiltą, kurio taisyti nereikėjo. Taip jį labai pakeitė, padarė rusišką.

vėliavų ir skydų, nes liūtai reiškia stiprybę. Maži liūtukai mėgsta žaisti. Juos galime pamatyti zoologijos soduose gulinėjančius.

Liūtai yra truputį tinginiai kaip ir aš. Vyriskos giminės liūtai turi didelį kailį apie galvą, kuris ir skiria juos nuo liūčių. O visas kailis trumpais plaukais ir aukso spalvos.

Aurelija Jusytė

Mano mėgstamiausias gyvūnas yra mano katinas. Jo vardas yra Lapinukas. Jis vidutinio dydžio, jam dveji metai. Jo galva maža, akys juodos. Nosis maža ir ruda. Dantys maži, bet aštrūs, tačiau neskauda, kai žaisdamas mane kandžioja. Ausys taip pat mažos. Jo uodega ilga. Kojos ilgos ir plonos. Lapinuko kailis yra oranžinės spalvos, trumpais plaukais. Aš myliu savo katinuką, nes jis geras ir įdomus. Visada ateina pas mane ir prašo valgyti. Aš jam paduodu sauso maisto ir vandens. Bet jis turi ir blogų įpročių. Apdraskė mūsų sofą, nes jo nagai aštrūs. Lapinukas yra mano mėgstamiausias gyvūnas.

Andrius Paznėkas

Žiedai kaip kiaušinis, bet yra ir kitokių rūšių ir įvairių spalvų. Tulpės kvapas saldus, bet nelabai ypatingas. Tai pavasario, Velykų gėlė.

Poetui Kaziui Binkui jos atrodė kaip vėliavos: Raudonos margos, gelsvos, baltos / Pražydo tulpės visos kartu. / Vėliavos iš žolių iškeltos / Raudonos, margos, gelsvos, baltos... "Tulpės" iš ciklo "Utos"

Aurelija Jusytė

Klevas

Vis ieškau panašumo su medžiu ir su savim.

(Just. Marcinkevičius)

Klevai yra dideli medžiai ir jų yra daug rūšių. Daugiausia jie užauga iki 10 metrų. Jie gyvena ilgai, palyginus su kitais medžiais ir augalais. Jų lapai gali būti skirtingų spalvų. Jie gali būti raudoni, rudi, geltoni, oranžiniai, žali ir kitų spalvų. Daugiausia jų yra Šiaurės Amerikoje, bet yra kelių kitų rūšių kitur. Iš jų darom sirupą, cukrų, ir atvažiuoja daug turistų jų pamatyti. Jie turi augti geroje žemėje, ir oras turi būti švarus. Negali būti per sausa ar daug vėjo, arba jie neaugs labai gerai ir jų lapai bus nesveiki. Apteršimas irgi labai blogai šitiems medžiams. Todėl jie nelabai gerai auga miestuose. Jeigu užteršimas visur padidės, šių medžių gali sumažėti arba net išnykti. Jų lapas yra ant Kanados vėliavos, tai jie yra svarbūs čia. Vyk. Vaškevičius

Čia panašiai kaip jie padarė su lietuvių kalba. Pasakiau sumanė jį "pakrikštyti provoslaviškai" – į vandenį įmerkti. Tai yra, visai sulaužyti. Visi taisytojų vardai yra rusiški ir turi reikšmę: Nikčiernickis niekam tikęs, Merzavcevas yra blogas, niekšas.

Satyra parašyta tuo laikotarpiu, kai Lietuvą valdė caras. Tiltas yra lyg Lietuvos žmonės ir Lietuva, o rusai – Lietuvos prieštai. Taisytojai yra rusai. Tada taisytojai yra tilto ir lietuvių prieštai.

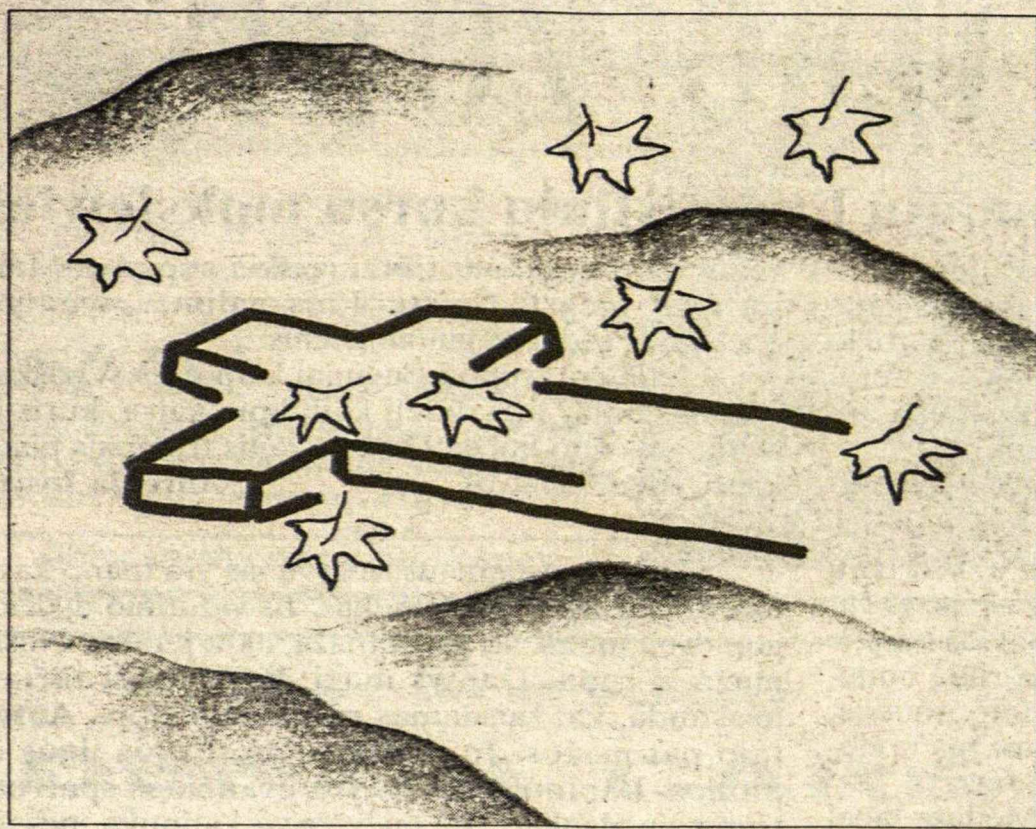
Tiltas simbolizuoja tą patriotizmą, kurį lietuviai laiko savo širdyse. Taisytojai šioje satyroje visą laiką nori pakeisti tiltą, bet tiltas nenori, priešinasi jiems. Lietuviai taip pat yra kaip tas tiltas. Jie kovos su rusais, kiek tik gali.

Pabaigoje V. Kudirka rašo: "Kol bus tilte nors viena senoji mano dalelė, tai tokio krikšto nebus - išlaikysiu. O visų dalių, bičiulių, permainyt nespėsite. Juk ir patys neamžini: nusmuksite, bevaži-nėdami per savo darbo tiltus". Šie žodžiai reiškia, kad lietuviai yra labai stiprūs. Lietuviai yra draugiški ir gyvena dėl laisvos savo tėvynės, padeda vienas kitam visą gyvenimą. Jie atsilaikys prieš rusus.

Anapilio sodybos vaikų choras "Gintarėliai", vad. muz. Deimantės Grigutienės, Montrealyje ne tik koncertavo Aušros Vartų parapijoje rugsėjo 10-11 d.d., bet aplankė ir jo istorines vietas

Ntr. A. Grigučio

Grazinos Didelytės piešinys Vėlinės, 1991 m. lapkritis

Mes regėjom - daug nuvyto čia vainikų,
Mes regėjom - prakeliavo daug pro mus,
Mes regėjom, kaip jų žemės sapnas nyko
Ir kaip rado jie čia amžinus namus.

(B. Brazdžionis)

AŲA

inž. JUOZUI DANIUI,

iškeliavus į amžinybę, jo žmoną DANUTĘ,
dukras RŪTĄ, dr. MILDĄ ir dr. IRENĄ su
šeima nuoširdžiai užjaučiu ir kartu liūdžiu –

Liuda Daunienė

AŲA

BIRUTEI ČEPONKIENEI

mirus, staigios ir skaudžios netekties paliestuo-
sius – vyrą PRANĄ, sūnų BENEDIKTĄ ir dukrą
JŪRATĘ NEIMANIENĘ bei jų šeimas –
nuoširdžiai užjaučiame –

Senkevičių šeima

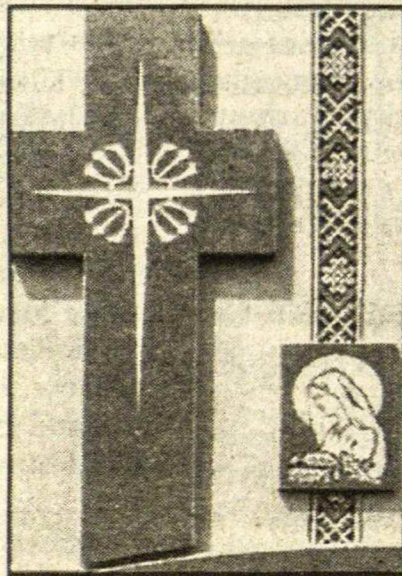
SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation

1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Elektroninis paštas: klfondas@on.qlbn.com

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą
testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Be saulės buvo tavo dienos...

Kun. Viktoro Kriščiūnevičiaus mirties metines prisimenant

Kad tu tarp tūkstančio žmonių klajojai
vienas,
Kad tu savo širdy Jo žodį suradai,
Kad be žiedų, be saulės buvo tavo
dienos,
Tau visą dieną ten žydės dangaus žiedai.

B. Brazdžionis

Jau prabėgo vieneri metai Detroito Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos parapijiečiams besigailint ilgamečio klebono mielo kun. Viktoro Kriščiūnevičiaus. Jo mirties metinių iškilmingos Mišios, kurias atnašavo jo įpėdinis kun. Ričardas Repšys, buvo rugpjūčio 27, šeštadienį. Parapijiečiai gausiu dalyvavimu rodė meilę buvusiam klebonui. Mišiose dalyvavo keletas jo gimnazijos draugų, bičiulių iš kitų valsčių. Aukos nešė gimnazijos draugai: Česius Kuras iš Windsoro, Andrius Petrašiūnas iš Londono ir Janina Mitkienė detroitieškė. Dalyvavo lietuviškoje veikloje visiems gerai pažįstama Joana Kuraitė-Lasienė ir kiti... Po iškilmingų Mišių mirusio kunigo pusseserė Teresėlė Vaitkūnienė visus pakvietė į parapijos kavinę užkandžiams. Visi atėję į kavinę rado ne užkandžius, bet iškilmingus pietus su vynu. Susėdę nuoširdžiai bendravo ir vaišinosi. Kalbose vyravo prisiminimai, susitikimai su buvusiu klebonu.

Šias eilutes rašančiai sukosi mintyse, kad paskutinis jo palaidotas žmogus buvo mano vyras, kurio draugystę su klebonu rišo opera. Abu buvo dideli operos mėgėjai. Kunigas ne kartą skrido į Niujorką tik dėl savo mėgstamos operos.

Juk ir mirtis prie gyvenimo priklauso. Žinome, kad anksčiau ar vėliau, visi žengsime per tą paskutinį šio žemiško gyvenimo slenkstį. Kas toje antroje pusėje? Pasitiks gal buvęs klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius, visus savo buvusios Dievo Apvaizdos parapijos parapijiečius, pakelta ranka prašys Dievo palaiminimo visiems?

Tegu lydi jį Dievo gailestingumas, tegloboja Dangaus Motinėle Marija...

R. Ražauskienė

A.a. Viktoras Kriščiūnevičius prie savo namelio žydinčio rožių krūmo

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI. Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipdės su jūsų adresu. Nelaukite priminimo - laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi spalio 30 d. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį laikrodžių rodyklės atsukamos viena valandą atgal.

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650

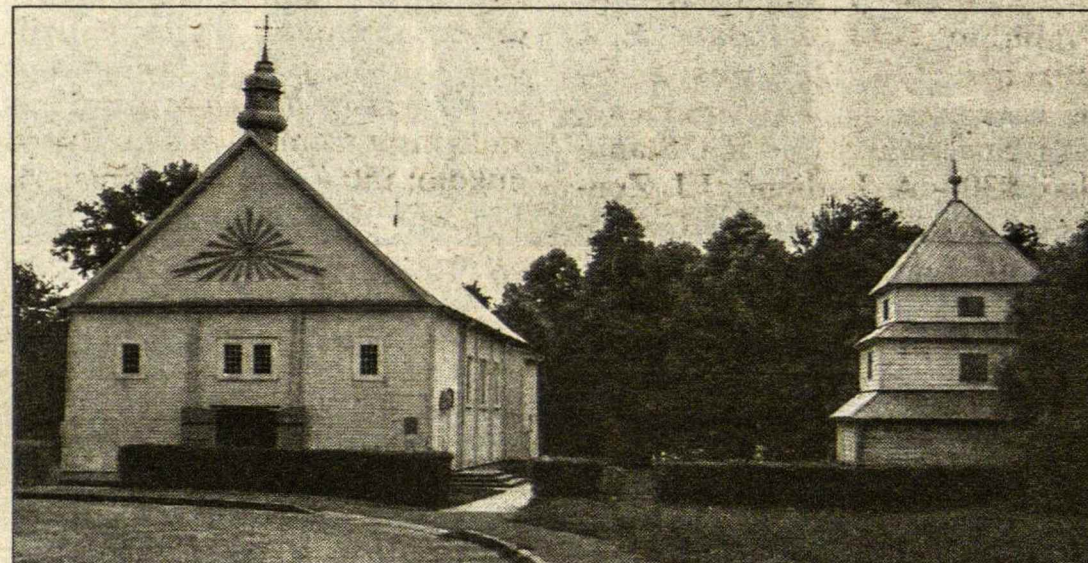
Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE

Rumšiškų varpinė ir šventovė, atkelta nuo Kauno marių. Tai XVIII šimtmečio architektūros paminklas Ntr. S. Sajausko

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, 16 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – \$50.00,
rėmėjo – \$60.00, garbės – \$70.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00
(JAV-se amerikietiška doleriais)

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas:

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON
L5C 1T3, Canada

Tinklalo adresas: www.tzib.com

El. paštas: tevzib@pathcom.com

Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 290-9802

Norintiems susipažinti TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
siunčiami nemokamai šešias savaites

Visa išeivijos lietuviška spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir "Tėviškės žiburiams". Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

TORONTO

Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis ir p. Vilma, lydimi kun. Algimanto Žilinsko ir Rūtos Žilinskių, praėitą trečiadienį, spalio 19, lankėsi *Tėviškės žiburiuose*, pasikalbėjo su darbuotojais, apžiūrėjo savaitraščio leidybos priemonę, domėjosi gautais leidiniais; po to Anapilio parapijos klebonijos patalpose jie susitiko su TŽ vyr. redaktoriumi prel. dr. P. Gaida bei parapijos kunigais. Aplanke Niagaros krotklus bei kitas žymesnes vietas, spalio 24 d. jie grįžo į Lietuvą. Vyskupo M. Sabučio adresas: Vokiečių g. 20, LT-01130 Vilnius; tel. 85 2626 745.

Povilas Pukys, žurnalo *Liuteronų balsas* redaktorius, lydimas V. Norvaišienės, P. Šturmo ir V. Dauginio, spalio 19 d. lankėsi *Tėviškės žiburiuose*, domėjosi mūsų savaitraščio leidyba, paliko spaudos, trumpai papasakojo apie savo darbus, pabendraavo su darbuotojais. Žurnalo adresas: Vokiečių g. 20, LT-01130 Vilnius; tel. ir faksas (370) 52 123 792.

Gautas pranešimas iš Lietuvos, kad Kaune 2005.X.9 mirė a.a. Elena Gudas-Monkevičiūtė. Palaidota Petrašiūnų kapinėse.

Velionė buvo ilgametė Lietuvos kankinių parapijos narė. Gyvendama Wasaga Beach, ON, priklausė Misijos moterų būreliui. Pranešimą atsiuntė J. Gudas.

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia mirusiųjų prisiminimą – Vėlinės trečiadienį, lapkričio 2. Mišios – 10 val. ryto Prisikėlimo parapijos šventovėje; šilti pietūs 12 v.d. "Vilnius Manor" III-čio aukšto menėje. Bilietai \$10 gaunami pas T. Kobelskienę, 416 760-8003 arba S. Kuzmicką, 416 769-1351. Inf.

Toronto pensininkų klubo valdyba susirenka "Vilnius Manor" patalpose kiekvieną mėnesį apsvastyti einamųjų reikalų. Patikrina patalpų priežiūrą, tvarką ir švarą, peržiūrėti gautus laiškus, skundus. Valdyba finansiskai rėmė "Dainos" chorą. "Vilnius Manor" vedėjas J. Slivinskas tvarkingai vadovauja. Šiuo metu pensininkų valdybą sudaro: B. Saplys – pirm., L. Balsienė – vicepirm., T. Zaleckienė – sekr., Z. Barančiukienė – bibl. vedėja; nariai: A. Alsbergas, S. Kuzmickas, B. Palilionienė, R. Sonda, T. Kobelskienė; revizija: V. Norvaišienė, S. Prakapas ir B. Stundžia. S.P.

AUKOS

A.a. Vytautui Aušrotui mirus, užjausdami jo šeimą, gimines ir artimuosius, *Vaikų dienos centrums* Lietuvoje aukojo: \$100 – A.S. Pacevičiai; \$60 – P. Dalinda; \$50 – E. Dobberstein, V. Jasinevičienė, E.H. Stepaičiai, V.A. Valiuliai, D.M. Valadkos, B.V. Biretos, R.R. De Iulii; \$40 – G.H. Lapai, M. Besasparienė, G.P. Stripiniai; \$35 – B.T. Stanuliai; \$30 – A. Ledienė, J.J. Zenkevičiai, L. Daunienė, S.J. Andriuliai; \$25 – P.Z. Linkevičiai, Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris, L.E. Rudaičiai; \$20 – A.R. Ulbos, I. Kairienė, Z. Vaičieliūnienė, G. Šiaučiūnienė, R.L. Kuliavai, B.G. Čizikai, A.K. Ratavičiai, G.J. Stasiulevičiai, A. Puodžiūnienė, D. Besasparytė, M. Vaitkienė, J. Valiulienė, R.V. Akelaičiai, I. Sungaila, A. Laurinaitis, J. Šeškus, K. Dambaras, Č.A. Pažerūnai, B. Danaitienė, G.S. Krašauskai, B. Sapijonienė, B. Kazlauskaitė; \$10 – V. Jonušonienė, J.A. Valaičiai, A. Gaide-

lienė, D. Steponaitienė, E. Valeška. Aukas rinko B. Matulaitienė ir M. Povilaitienė. O.G.

A.a. Birutei Čeponkienei mirus, draugai ir artimieji, užjausdami jos vyrą Praną, dukrą Jūratę Neimanienę, sūnų Benediktą su šeimomis, ypač vaikaičius, kuriuos ji labai mylėjo, *Kovai su vėžiu ir džiova* sergantiems vaikams ir tremtiniais Lietuvoje aukojo: \$50 – A.R. Sapijonai, A. Ledienė, J. Mažonienė, R. Demala ir M. Borics, R. Čeponkienė; \$40 – D.P. Moore; \$25 – G.R. Paulioniai, A.J. Bušinskai; \$20 – St. Clement Staff, G.V. Butkiai, O. Juodikienė, R.S. Masioniai, A. Masionienė, K. Žutautienė, V. Kecorienė, K.J. Batūros, S.A. Beresnevičienė, dr. E.R. Birgiolai, L. Svitak, B. Rohn, R.N. Austin, R. Žilinskienė; \$10 – G. Judvytė, R.M. Slapšiai, A.R. Krašauskai. B.K., D.K., M.P.

Vilniaus radijo laidos užsieniui girdimos kasdieną, 7 v.v. 9875 kHz dažniu, 31 m bangos ruože.

Vysk. M. Sabutis ir p. Vilma *Tėviškės žiburių* redakcijoje. Šalia jų – red. Č. Senkevičius, kun. Algimantas ir Rūta Žilinskai Ntr. R. Jonaitienės

KLB ŽINIOS

• KLB Toronto apylinkės rinkimai įvyks lapkričio 13 dieną. Kviečiame bendruomenės narius aktyviai dalyvauti Tarybos rinkimuose.

• Dėkojame kredito kooperatyvui "Parama" už 2000 dol. auką remiant KLB Toronto apylinkės veiklą.

• Dėkojame Kanados lietuvių fondui, paskyrusiam 1000 dol. auką, skirtą už aktyvią valdybos paramą rengiant KLF pažintines paskaitas lietuvių bendruomenei.

• Mirus ilgamečiam KLB Toronto apylinkės valdybos išdėninkui a.a. Vytautui Taseckui, jo pareigas laikinai atliks Birutė Jurienė, dirbanti Prisikėlimo kredito kooperatyve.

IVAIRIOS ŽINIOS

Gautas laiškas iš Irenos Žemaitaitės, kuriame ji praneša, kad išėjo antra laida kun. V. Pikturnos pamokslų knygos *Šviesa ir gyvenimas* ir yra parduodama knygynuose Lietuvoje. Persiuntimas vieno egzemplioriaus registruotu oro paštu \$42.00 JAV. Užsakymus siųsti: Irena Žemaitaitis, 140 Highlawn Road, Fairfield, CT 06824, USA. Knyga yra didesnio formato, 500 psl.

Tėviškės žiburių administracija Kapinių lankymo dieną, spalio 30, sekmadienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" metinis susirinkimas įvyks š.m. lapkričio 2, trečiadienį, 7.30 v.v. *Tėviškės žiburių* patalpose.

AUKOJO TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS

\$120 – S. Vaštokas; \$60 – B. Barisas; \$50 – F. Kantautas, G. Wade, kun. dr. V. Skilandžiūnas; \$40 – A. Ambraška; \$30 – A. Markevičius; \$20 – E.A. Trečionas, J. Zdanys, O. Norkus, V. Šilėnas, L. Smitas, O. Taseckienė; \$10 – J. Vėlyvis, Č. Žilionis, A.J. Stepaitis, V. Armalis, V. Gulbinas, O. Barauskas, J. Sepulis, J. Kalėda, G. Kaufmanas; \$5 – J. Vazbys, B. Nagienė, A. Giedraitis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$65 – A. Bušmanas, P. Juodaitis; \$60 – dr. A. Valiulis, J. Zdanys, A. Sakalas, O. Yčienė, dr. K.G. Ambrozaitis, J. Kamaitis, J. Prakapas, V. Valinčius, A. Ambraška, J. Asmenavičius, J. Pikūnas, J. Nešukaitis, M. Pike, B. Tamoliūnas, J. Povilaitis, A. Povilaitis, F.G. Šiaučiūnas, K. Hagedorn, dr. J. Mališka, B. Lukošius, L. Išganaitis, J. Baliukas, J. Kalėda, A. Kšivickienė, J. Ščiuckas, H. Gelažnikas, C. Pocius, V. Radzevičius, R. Dūda.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$130 – V. Slotkus; \$100 – R. Vaitkevičius, J.J. Zenkevičius, J. Krasauskas; \$75 – I. Tauteras; \$70 – V. Šipelis, A. Markevičius, R. Pleinienė, A. Žemaitis, kun. dr. V. Skilandžiūnas, B. Kalpokas, B. Ignatavičienė, J. Šulmistras, S. Žiemelytė, B. Maziliauskienė, A. Dainora, K. Norkus, K. Žilvytis.

Garbės prenumeratą už dvejus metus atsiuntė B. Barisas.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siųsdami reguliarią prenumeratą prideda ir auką.

A.a. Birutei Čeponkienei mirus, užjausdami jos vyrą Praną, dukrą Jūratę, sūnų Benediktą bei jų šeimą, Tyrūnė ir Virgijūsių Sičiūnai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

A.a. Vytautui Aušrotui mirus, užjausdami jo žmoną Sigitą, dukras Aldoną ir Bernadėtą su šeimomis, Stasys Valickis *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

A.a. Vytautui Aušrotui mirus, užjausdami jo žmoną Sigitą, dukras Betą ir Aldoną bei jų šeimą, Valentina Balsienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

A.a. Halinos Rickienės 15 m. mirties atminimui, duktė Alina Žilvytienė ir žentas Kazys *Tėviškės žiburiams* aukojo \$100.

A.a. Kunigundos Zabielenės atminimui sesuo Nina Kuprevičienė su draugėmis Dzėja Klbingaitiene ir Aldona Bričkienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$100.

A.a. Vytautui Aušrotui mirus, brangiam jo atminimui, užjausdami velionies žmoną Sigitą, dukras ir jų šeimą, Augustė ir Vytas Dubickai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

A.a. Vytautui Aušrotui mirus, užjausdami jo žmoną Sigitą ir kitus šeimos narius, S. ir V. Piečiai *Tėviškės žiburiai* aukojo \$25.

A.a. Vytautui Taseckui mirus, užjausdami žmoną Onytę, Danutė Staškevičienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$25.

A.a. Vytautui Aušrotui mirus, užjausdami žmoną Sigitą, dukras Aldoną ir Bernadėtą su šeimomis, Danutė Staškevičienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$25.

Kanados lietuvių dailininkų draugijos

MENO PARODA

ĮVYKS

KANADOS LIETUVIŲ MUZIEJUJE-ARCHYVE
(antrame aukšte)

KAPINIŲ LANKYMO DIENĄ

š.m. spalio 30, sekmadienį,

10.30 v.r. - 5 v.p.p.

Rikis Punkris
REALTOR

HomeLife
Experience Realty Inc.

Ieškote pirkti?

- Padedu nuomininkams tapti savininkais.
- Paaiškinsiu, kaip pradėti, padėsiu nusipirkti.

Skambinkite: 905 896-1177

Tinklapis: www.rickpunkris.com

DALIA VAŠKEVIČIŪTĖ, CFP

NORĖTUMĖT IŠEITI !
PENSIJĄ?

Nereikia didelio turto, reikia
GERO PLANO!

PASKAMBINKITE MAN,
pasitarsime, padėsiu susitvarkyti ateičiai

905-451-1933

TAUPYMO SASKAITA:

2.4% - kasdieninės palūkanos (be priemokų)

GIC: 1 m. - 3%; 2 m. - 3.2%; 3 m. - 3.45%; 4 m. - 3.6%;

5 m. - 3.8% (nuošimčiai gali keistis)

Dale & Morrow
INSURANCE AND FINANCIAL SERVICES

HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES

Tel. (416) 763-5161

Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m..

SKYTRAIN LTD
TOURS & TRAVEL

2558 Danforth Ave. Toronto M4C 1L3

BILIETAI Į LIETUVĄ!
ŽEMIAUSIOS KAINOS!

SKAMBINKITE VIOLETAI
416-690-4922

TORONTONT

Anapilio žinios

• Spalio 16, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. Mišiose kartu su "Angeliukų" chorą giedojo ir Toronto lietuvių choras "Daina".

• Rudeninė kapinių lankymo diena Anapilyje bus spalio 30, sekmadienį. Pamaldos – 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Autoakštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto V.I. Pūtvio kuopos šauliai. Mokyklinis autobusas į pamaldas vež maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

• Kapinių lankymo dienos proga, spalio 30, sekmadienį, KKK moterų draugijos skyrius rengia keturių dailininkų parodą Anapilio parodų salėje. Parodos atidarymas – po 9.30 v.r. Mišių. Visi kviečiami parodą aplankyti.

• Kapinių lankymo dienos pietūs spalio 30, sekmadienį, bus ruošiami Anapilio moterų būrelio Anapilio salėje. Pietauti bus galima visą dieną ir atsigaivinti vynu bei lietuvišku alumi.

• Ryšium su kapinių lankymo diena, Wasaga Beach Gerojo Ganytojo šventovėje tą savaitgalį sekmadieninės Mišios bus aukojamos spalio 29, šeštadienį, 2 v.p.p.

• Anapilio knygyne gauta *Lithuanian Heritage* žurnalo rugsėjo-spalio mėnesių laida. Galima įsigyti papigintų lietuviškų knygų ir plokštelių. Taipgi galima įsigyti žvakių kapinių lankymo dienai.

• Mišios spalio 30, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Angelę Lešinskienę (II metinės) ir Anelę Palčiauskienę (XXX metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje spalio 29, šeštadienį, 2 v.p.p. už a.a. Petrą Bridicką; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 29, šeštadienį, 3 v.p.p. už mirusius Kanados lietuvių fondo narius.

Kun. A. Lipniūno Jaunimo kultūros centrui \$250 aukėjo P. O. Vėžauskai.

Vaiukučių savaitraščiui *Kregždutė* \$100 aukėjo P.O. Vėžauskai.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukėjo: \$200 – A. Petschar; \$100 – A. Žemaitytė, J. Karaliūnas; \$50 – M. Žymantienė.

KLB Toronto apylinkės rinkiminė komisija posėdžiavo spalio 17 d. ir praneša, kad į KLB Toronto apylinkės tarybą kandiduoja 16 asmenų. Rinkiminė komisija tikisi, kad iki spalio 28 d. atsiras ir daugiau kandidatų. Jų visų pavardės bus paskelbtos vėliau. Rinkimai įvyks lapkričio 13 d. visose lietuvių parapijose, Lietuvių Namuose ir "Vilniaus rūmuose". Prasidės 10 val. ryto ir tęsis iki 1 val.p.p. Rinkiminė komisija nuoširdžiai kviečia visus lietuvius gausiai rinkimuose dalyvauti. Rinkiminė komisija

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Praeitą sekmadienį per 10.45 v.r. Mišias smuikavo Rūta Melkienė, o Mišių giedojimą vedė Daiva Paškauskaitė.

• Šis sekmadienis - kapinių lankymo diena. Paminklai bus šventinami prieš 3 v.p.p. Mišias, kurios bus aukojamos Lietuvos kankinių šventovėje.

• Ši šeštadienį, spalio 29 - parapijos metinė vakarienė: 5 v.p.p. pabendraavimas, 6 v.v. programa, kurią atliks parapijos jaunimo choras ir "Volungės" moterų grupė, po to - vakarienė. Pavienių bilietai, jei yra, galima gauti pas J. Vingelienę, 416 233-8108.

• Vienos dienos susikaupimą vyrams ir moterims rengia KKK Moterų dr-jos šios parapijos skyrius lapkričio 26, šeštadienį parapijos patalpose. Norintys dalyvauti registruojasi pas pirmininkę A. Ratavičienę, 416 207-1975 arba parapijos raštinėje. Susikaupimą ves ir sekmadienį pamokslus sakys Vilniaus arkikatedros klebonas kun. Ričardas Doveika.

• Kun. Petras Šarka, OFM, yra išvykęs iš parapijos neribotam laikui.

• "Shepherd's Trust" – tai kunigų dirbančių Toronto arki-vyskupijoj, pensijų fondas, kurį papildoma kasmet daroma rinkliava, nes iš atskaitytų nuo algos pinigų neužtenka į pensiją išėjusių kunigų pragyvenimui. Ši rinkliava bus daroma lapkričio 12 d. Vienuoliai kunigai, kurie nepriklauso pensijų fondui, iš šios rinkliavos gauna proporcingą dalį.

• Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimas prasidės lapkričio 7 d. tėvų ir vaikų susirinkimu parapijos posėdžių kambaryje po 10.45 v.r. Mišių. Pasiruošimo pamokas tvarkys Aldona Bubulienė, 416 236-1236. Prašom registruoti vaikus, sulaukusius 12 metų amžiaus parapijos raštinėje – 416 533-0621. Sutvirtinimo sakramentą suteiks vysk. Paulius Baltakis, OFM, per Sekmines, birželio 4 d.

• Pirmai Komunijai pasiruošimo pamokas ves ses. Paulė. Pirmas susitikimas tik su tėvais įvyks lapkričio 19 d., 9.30 v.r. parapijos posėdžių kambaryje. Pamokų pradžia gruodžio 11 d. Pirmos Komunijos iškilmės bus gegužės 7 d.

• Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas spalio 21-22 d.d. atnešė apie 15,000 dol. pelno.

• Mišios sekmadienį, spalio 30: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už a.a. Marią ir Michael Woytowitz; 10.45 v.r. už a.a. Teresę ir Leoną Galinius, už a.a. Marijoną ir Stanislovą Petrikus ir už Jurcevičių šeimos mirusius; 12.15 v.d. už a.a. Elena Stanevičienę.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūsta per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Lietuvių Namų žinios

• Spalio 24 d. svetainėje pietavo 154 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN Vyrų būrelio narys T. Stanulis. Svečių knygoje pasirašė – B. Mencienė iš Jurbarko, R. Abromaitienė iš Panevėžio, A.E. Kamierai iš Klaipėdos, D.R. Povilaičiai iš Lemonto, IL, V. Mockus iš Kinijos.

• Labdaros valdybos posėdis – lapkričio 2 d., 7 v.v., o Lietuvių Namų valdybos posėdis lapkričio 16 d., 7 v.v. seklyčioje.

• Lapkričio 6, sekmadienį, 1.30 v.p.p. prof. V. Samonio paskaita *Lietuva – Rusijos šnipų ir sovietų idėjų paveldo šalis*. Paskaitoje bus svarstomas Rusijos skverbimasis į Lietuvos valstybės struktūras ir ekonomiką.

• Įvairaus žanro vaizdajuosčių platina S. Škėma, tel. 416 762-8646.

• Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose. Geras aptarnavimas, veikia baras.

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį, spalio 30 – pamaldos 11.15 v.r., kurių metu vyks sekmadienio mokyklos pamokos. Po jų bus konfirmantų pamoka.

• Ši trečiadienį, 7.30 v.v. – tarybos posėdis Augusto ir Hertos Povilaičių namuose, Etobicoke.

Muziejaus-archyvo žinios

• Kapinių lankymo dieną nuo 10 v. ryto muziejuje veiks Kanados lietuvių dailininkų draugijos paroda. Dailininkai: Kristina Baliūnaitė, Elytė-Balkytė-Zubienė, Rita Bulovaitė-Forrest, Andrius Butkevičius, Paulius Grajauskas, Kęstutis Kesminas, Irma Makariūnaitė, Akvilė Minkevičiūtė, Snaigė Šileikienė, Dana Skukauskaitė, Otis Tamašauskas, Rhyta Tamašauskaitė, Dana Žekaitė.

• Muziejaus išlaikymui tėvų Onos (mirė prieš 7 metus) ir Antano (mirė prieš 25 m.) Jakimavičių atminimui Alvina Ramanauskienė aukėjo \$200.

Maironio mokyklos žinios

• Spalio 29 d. jaunesniųjų klasių ruoš "kaukių balius". Darželinukai bei pirmo skyriaus mokiniai prašomi atvykti su kaukėmis. Galima atsivežti skanumynų, tik be riešutų.

• Nuoširdžiai dėkojame Aldonai Vaitonienei, kuri paaugojo gražių pasakų knygų bibliotekai. Jas gavome iš D. Puterienės.

Živilė

Kapinių lankymo dieną, spalio 30, 12.30 v.p.p. skautininkų/skautininkų draugovė kviečia visus susirinkti prie žuvusių už laisvę paminklo Šv. Jono lietuvių kapinėse. Kaip įprasta, išnešiosime žvakutes ir jas uždegsime ant mirusių skautų kapų. K.B.

"BALTIC TREE SERVICE". Genėjti ir apsaugau nuo ligų bei kenkėjų visų rūšių medžius, krūmus pigiai ir tvarkingai. Pagražinsiu jūsų kiemo vaizdą! Darius Lelis: 647-519-2299 (nešioj.)

PUNIA

CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI

vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

cell: (416) 560-0122

namų: (905) 848-9628

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapija

Aušros Vartų šventovėje spalio 23 d., 11 val. Mišias koncelebravo kleb. kun. R. Birbilas ir kun. Paulius Mališka, kuris po klebono pamokslų papasakojo apie Braziliją, jos istoriją, ekonomiką, papročius bei tradicijas. Kun. Paulius Mališka darbuojasi vienoje iš neturtingų šiaurės Brazilijos parapijų.

Lapkričio 2 d. – Vėlinės, mirusiųjų prisiminimo diena. Aušros Vartų šventovėje Mišios bus atnaušiamos 8.30 val. ryto ir 5 val. vakaro.

A.a. Marija Bernotaitė-Koskienė, 88 m. amžiaus, mirė spalio 14 d. Po gedulinių Mišių Aušros Vartų šventovėje spalio 20 d. palaidota Anapilio Šv. Jono lietuvių kapinėse (Mississauga, ON). Liūdi sūnus Algis ir dvi seserėčios.

A.a. Natalija Masekaitė-Vasiliauskienė, 77 m. amžiaus, mirė spalio 21 d. Po gedulinių Mišių spalio 25 d. Aušros Vartų šventovėje palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi vyras Jonas, duktė Aldona ir sūnus Ken su šeimomis, 2 vaikaičiai ir sesuo.

A.a. Aldona Paliokaitė-Mališkievė, 84 m. amžiaus, mirė spalio 22 d. Po gedulinių Mišių spalio 24 d. Aušros Vartų šventovėje spalio 26 d. palaidota Anapilio Šv. Jono lietuvių kapinėse (Mississauga, ON). Liko vyras Izidorius, dukterys Raminta ir Kristina, sūnūs Arvydas ir Markus su šeimomis, 4 vaikaičiai, 2 vaikaičiai ir 2 provaikaičiai. Velionė buvo veikli KKK Moterų dr-jos narė nuo pat jos įsisteigimo. D.S.

Šv. Kazimiero parapija

• Petras E. Grigelis, Carol ir Jono Grigelių sūnus, 31 metų, š.m. rugpjūčio mėn. įsigijo daktaro laipsnį "Environmental Economics" srityje

Montrealio lietuvių kredito unija "Litas" atšventė 50-ties metų sukaktį pokilyje spalio 1 d. "Buffet Sorrento", LaSalle. Iš k. Vida Lieutvinkaitė, Bob Bohemier, "Lito" revizijos komiteto narė Roma Lietuvninkas-Pingitore, Montrealio meras Gerald Tremblay, "Lito" valdybos pirmininkas Andrius Gaputis, Montrealio Pietvakarių merė Jacqueline Montpetit, Pat Pingitore, Guy Zenaitis

Ntr. L. Visockis-Poole

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.

1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3

TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981

Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue de Sève
Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

PRINTING NET

Pranešame, kad lietuvių spaustuvė *Printing Net* įsikūrė naujose nuosavose patalpose

413 Royal York Rd., (prie Evans), Toronto, ON

TEL. (416) 252-6741

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

Jurgis Kuliešius E-mail: kuleza@sympatico.ca